Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

Vedleggshefte

Møte: Råd for funksjonshemmede
Møtested: Ryensvingen 1, Plenumsalen
Møtetid: tirsdag 05. mai 2009 **kl.** 17.30
Sekretariat: 23438580

Saksnr	Sakstittel- Dokumentbeskrivelse	Dokumentnr
Sak 21 /09	Handlingsplan psykisk helse 2009-2010	200800733-3
	- Handlingsplan psykisk helse 2009 -2010	
Sak 26 /09	Invitasjon til deltakelse i prøveprosjekt; samordning og bestilling av TT-fritidsreiser	200900148-4
	- Invitasjon til deltakelse i prøveprosjekt	
	- Deltakelse i prøveprosjekt knyttet til samordning og bestilling av TT-fritidsreiser	
	- Invitasjon til deltakelse i prøveprosjekt	
Sak 28 /09	Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 10.02.2009	200900140-2
	- Rapport fra tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 10.02.2009	
	- SYE - Rapport fra tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 10.02.2009	
Sak 29 /09	Årsrapport 2008, Tilsynsutvalg 2 for institusjoner m.v.	200800246-59
	- Årsrapport 2008	
Sak 30 /09	Årsrapport 2008, Tilsynsutvalg 1 for institusjoer m.v.	200800259-17
	- Årsrapport 2008	

Oslo kommune
Bydel Østensjø

21/09

Psykisk helse

Handlingsplan psykisk helse 2009-2010

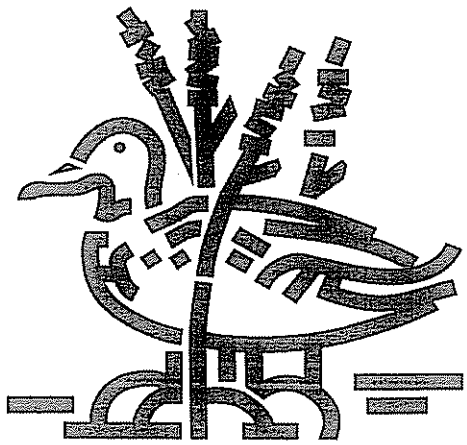

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING 3

1 HOVEDSATSINGSOMRÅDER I DET PSYKISKE HELSEARBEIDET 2009-2010 4

1.1 SAMARBEIDSAVTALER 4
1.1.1 Mellom tjenesteområder i egen bydel 4
1.1.2 Mellom bydelen og andre virksomheter i Oslo kommune 5
1.1.3 Mellom bydelene og eksterne samarbeidspartnere 5
1.2 BRUKERMEDVIRKNING OG PÅRØRENDEARBEID 6
1.2.1 På systemnivå - politisk og administrativt 6
1.2.2 På individnivå – Individuell plan 7
1.3 BARN OG UNGE 7
1.3.1 De yngste barna 9
1.3.2 Barn i barneskolealder 9
1.3.3 Ungdom i ungdoms- og videregående skole 9
1.3.4 Unge med psykiske vansker i overgangen mellom tjenester for barn og voksne (16-23 år) 10
1.3.5 Generelt barn og unge 0-23 år 10
1.4 VOKSNE MED PSYKISKE VANSKER OG LIDELSER 11
1.4.1 Bolig og oppfølging i bolig 11
1.4.2 Sysselsetting og kvalifisering 13
1.4.3 Fritid, aktiviteter og kultur 14
1.5 KOMPETANSE 15
1.6 INFORMASJON 16

2 EVALUERING OG RAPPORTERING 17

Innledning

Handlingsplan for psykisk helsearbeid i Oslo kommune 2004-2008 ble avsluttet 31.12.2008, samtidig som perioden for Opptrappingsplanen for psykisk helse (1998 – 2008) ble avsluttet. Bydelen har hatt lokal handlingsplan for perioden 2004-2008, utarbeidet i samsvar med Oslo kommunes felles handlingsplan, med mål og tiltak som følger opp føringer fra den felles planen.

Med Handlingsplan for psykisk helsearbeid i Oslo kommune 2004-2008 har Oslo kommune de siste fire årene hatt et betydelig fokus og løft i det psykiske helsearbeidet.
Bydelen har rapportert på gjennomføring av sine lokale planer ved tertialrapporteringer og ved årsavslutning og har høsten 2008 i dialogmøte med Helse- og velferdsetaten, oppsummert status og utfordringer.

I budsjettforslag for Oslo kommune for 2009, dok 1, heter det at *Oppfølgingen av det psykiske helsearbeidet videreføres i 2009-2010 på samme nivå som i 2008,* dette i samsvar med byrådssak 1112/07, og vedtatt budsjett og økonomiplan som viderefører statlige overføringer og kommunal finansiering på 2008-nivå til og med 2010.

Videre heter det at *Bydelene skal ha utarbeidet lokale handlingsplaner. De lokale handlingsplanene skal ta utgangspunkt i den eksisterende Handlingsplan for psykisk helsearbeid i Oslo kommune 2004-2008.* I budsjett 2009 meldes det at i oppfølgingen og rapporteringen av psykisk helsearbeid for 2009 vil brukermedvirkning, boliganskaffelser, samarbeidsforholdene til spesialisthelsetjenesten og bruken av individuelle planer ha et særskilt fokus.

Nye lokale handlingsplaner for perioden 2009-2010, skal følge en felles mal utarbeidet av Helse- og velferdsetaten. Bydelene beskriver status og setter mål og tiltak for hver av områdene i sin Handlingsplan psykisk helsearbeid 2009-2010. Bydelen skal rapportere særskilt på egne handlingsplaner, som tidligere år. Det gjennomføres både kvalitative og kvantitative rapporteringer, hvorav sistnevnte danner grunnlag for rapportering til Fylkesmannen.
Handlingsplanen skal politisk behandles i bydelsutvalget.

Bydel Østensjøs Handlingsplan psykisk helsearbeid 2009-2010 følger malen utarbeidet av Helse- og velferdsetaten. Der planen avviker fra felles mal er dette særskilt bemerket.
Mål og tiltak i den lokale handlingsplanen har utgangspunkt i føringer i Oslo kommunes dok 1, og presiseringer som er gjort av Helse- og velferdsetaten i den forbindelse. Planen bygger videre på de behov for fortsatt innsats som framkommer av rapporteringer og i dialogmøte med Helse- og velferdsetaten senhøstes 2008, og sist men ikke minst: behov framkommet i arbeidsseminar i bydelen 1. kvartal 2009, der ansatte i bydelen, representanter fra BUP og DPS, samt representant for brukerne og Rådet for funksjonshemmede var representert. Der ble det foretatt en analyse der en gjennomgikk sterke og svake sider, og så på muligheter og utfordringer innen det psykiske helsearbeidet i bydelen. På bakgrunn av dette ble det definert områder for forbedring.

Handlingsplan psykisk helse 2009-2010 må ses i sammenheng med andre delplaner i bydelen, som SALTO-plan (plan for kriminalitetsforebyggende arbeid), ruspolitisk handlingsplan, boligsosial handlingsplan m.fl. Disse planene vil også innbefatte mål og tiltak som inngår i bydelens arbeid med psykisk helse, men gjentas i hovedsak ikke i denne planen. Dette innebærer at handlingsplanen ikke er å betrakte som "heldekkende".

1 Hovedsatsingsområder i det psykiske helsearbeidet 2009-2010

1.1 Samarbeidsavtaler

1.1.1 Mellom tjenesteområder i egen bydel

Beskrivelse
I forrige planperiode ble det lagt stor vekt på å sikre kontinuitet i tjenestene til brukerne ved overganger, fra barn til ungdom, fra ungdom til voksen m.v. Det er utarbeidet rutiner for slike overganger. Tilsvarende er det laget samarbeidsavtale og utarbeidet rutiner for overgang mellom barneverntjenesten og NAV sosial/ Tiltakssenteret. Samarbeidsavtalen og prosedyren er planlagt revidert i 2009.
Omorganiseringer medfører også behov for revidering av samarbeidsavtaler / rutiner for overgang fra barn/ unge til voksne på andre områder, blant annet i forbindelse med tjenester til mennesker med psykiske vansker/ lidelser.
Praksis har vist at det er det er viktig at avtaler og prosedyrer gjøres kjent og implementeres i tjenesteapparatet.

Bydelen deltar i flere prosjekter, blant annet *Familieveiviser*, *Sammen for barn og unge* og *Ja – vi kan*, som alle har som mål å sikre bruker rett hjelp til rett tid, og bidra til gode rutiner for samhandling og gode, koordinerte tjenester. Prosjektene er ytterligere omtalt i kapittel 1.3 Barn og unge.
Det er utarbeidet samarbeidsavtaler mellom barneverntjenesten og aktuelle samarbeidsinstanser i bydelen. Avtalene støtter opp om koordinert innsats for utsatte barn og unge. Aktuelle tjenester skal ha interne rutiner for håndtering av bekymring, eventuelt melding til barneverntjenesten.

Det er, i samsvar med føringer fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester, under utarbeidelse en plan for særlig innsats for utsatte barn og unge. Planen vil blant annet vektlegge rutiner som sikrer samhandling og koordinert innsats der det er behov for det. Denne planen er ytterligere omtalt i kapittel 1.3 Barn og unge.

Mål 1 Bydelen har samarbeidsavtaler/ prosedyrer som sikrer brukeren god overføring av tjenester for barn og unge til tjenester gitt i voksenavdelingene

Tiltak
1. Samarbeidsavtaler og prosedyrer utarbeides/ revideres slik at overganger fra tjenester for barn til tjenester for voksne i bydelen sikres.
2. Samarbeidsavtaler og prosedyrer for overganger gjøres kjent og implementeres i tjenestene i bydelen.

Mål 2 Samarbeidsavtaler mellom barneverntjenesten og aktuelle tjenester i bydelen bidrar til at barn og unge får rett hjelp til rett tid

Tiltak
1. Samarbeidsavtalene gjøres kjent og benyttes aktivt slik at de bidrar til at saker følges opp på en god måte.
2. Interne rutiner for melding av bekymring til barneverntjenesten utarbeides av den aktuelle tjeneste i tråd med samarbeidsavtalens intensjoner.

1.1.2 Mellom bydelen og andre virksomheter i Oslo kommune

Flere av samarbeidsavtalene mellom bydelen og andre virksomheter i Oslo kommune, som for eksempel skolene og Rusmiddeletaten, involverer også eksterne. Disse avtalene er omtalt i kapittel 1.1.3.

1.1.3 Mellom bydelene og eksterne samarbeidspartnere

Beskrivelse

Samarbeidsavtaler mellom bydelen og Oslo universitetssykehus, psykiatrisk divisjon, ble utarbeidet i forrige periode, både for voksenområdet og området barn og unge. Avtalen for voksenområdet ble revidert i 2008, blant annet med tydeliggjøring av samarbeidsrutiner og ansvarsforhold, samt justeringer av samarbeidsforaene.
Avtalen for området barn og unge er planlagt revidert i 2009.
Bydelen har i samarbeid med Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk Østensjø, BUP, utarbeidet en samarbeidsavtale om retningslinjer for ansvarsgrupper, koordinator og individuell plan. Planen trer i kraft vår 2009, og implementering gjenstår.
Det er utarbeidet samarbeidsavtale mellom barneverntjenesten og BUP.

I tillegg har bydelen og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, BUP, avtale om faste samarbeidsmøter, drøft-møter, der Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, helsetjenester barn og unge og barneverntjenesten møtes for avklaring av hvilken hjelp som bør ytes i konkrete saker. Disse møtene er av stor betydning for tidlig etablering av samordnede, godt koordinerte tjenester.

Bydelen har etablert et tverrfaglig samarbeidssystem, TFS, for områdene barnevern, kriminalitetsforebygging og psykisk helse barn og unge. Samarbeidssystemet er forankret i ledelsen gjennom en bredt sammensatt styringsgruppe, med leder for psykisk helse - region syd, områdedirektør for skolene, leder for Manglerud politistasjon og bydelsdirektør. Tverrfaglig samarbeidssystem består for øvrig av samordningsutvalg og nettverksgrupper, samt vedtatt ordning for koordinert innsats i enkeltsaker. Det har vist seg i praksis og gjennom tilsyn at det fortsatt er utfordringer knyttet til samarbeid og koordinert innsats i enkeltsaker. Det er behov for kvalitetssikring av at det faktisk samarbeides i aktuelle saker. Det er i den forbindelse nylig innført system for kvalitetssikring og rapportering.

Bydel Østensjø har undertegnet intensjonsavtale med Universitetet i Oslo, Adferdssenteret, om deltakelse i foreldreveiledningsprogrammet Parent management training, PMTO. Foreldreveiledningsprogrammet er nærmere omtalt under kapittel 1.3 Barn og unge.
Bydelen har undertegnet avtale om felles prosjekt med spesialisthelsetjenesten, Utviklingsfremmende samtaler. Prosjektet er nærmere omtalt i kapittel 1.3 Barn og unge.

Av andre samarbeidsavtaler kan nevnes

- avtale om kompetansetiltak i regi av Distriktspsykiatrisk senter, DPS, i samarbeid med bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand
- samarbeidsavtale med menighetene i bydelen, blant annet om aktivitetstiltak innen psykisk helse og kulturtiltak
- avtale med Kirkens Bymisjon, senter for barn, unge og familier, om tilbudet *Gyldne øyeblikk*, til småbarnsmødre med depresjon.

Mål 1 Samarbeidet mellom bydelen og Oslo universitetssykehus vedrørende psykisk helsearbeid fungerer i henhold til intensjonene.

Tiltak
1. Bydelen tar initiativ til revidering av samarbeidsavtale mellom bydelene i region syd og Oslo universitetssykehus vedrørende psykisk helsearbeid barn og unge.
2. Avtalene mellom bydelene og Oslo universitetssykehus vedrørende psykisk helse barn og unge implementeres i tjenesteapparatet.
3. Avtalen mellom bydelene og Oslo universitetssykehus vedrørende psykisk helse voksne implementeres i tjenesteapparatet.

Mål 2 Bydelen og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk har et avklart samarbeid vedrørende ansvarsgrupper, koordinator og individuell plan.

Tiltak
1. Samarbeidsavtale mellom bydelen og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk undertegnes og trer i kraft vår 2009.
2. Avtalen implementeres i virksomhetene.

Mål 3 Mennesker med behov for koordinert hjelp, får rett hjelp til rett tid.

Tiltak
1. Brukerne sikres god oppfølging gjennom aktiv bruk av samarbeidsavtaler og prosedyrer.
2. Samarbeid og koordinert innsats dokumenteres gjennom system for kvalitetssikring og rapportering.

1.2 Brukermedvirkning og pårørendearbeid

1.2.1 På systemnivå - politisk og administrativt

Beskrivelse
Bydelen gjennomførte i 2007 en brukerundersøkelse blant voksne personer med psykiske lidelser. Metoden var "bruker spør bruker" og ble fulgt opp med et dialogmøte.
Det er opprettet brukerforum på treffstedene/ aktivitetshusene for mennesker med psykiske lidelser.
Innen området barn og unge er bydelen med i et landsomfattende prosjekt, Familieveiviser. I planleggingsfasen ble det gjennomført en brukerundersøkelse som har vært med å gi innspill til prosjektbeskrivelse/ tiltaksplan. Som del av prosjektet vil det 1. halvår 2009 bli gjennomført dialogkonferanse og det vil bli gjennomført en bred brukerundersøkelse i løpet av 2009.

Bydelen vil på sine nettsider legge link til barne- og ungdomspsykiatriens nettforum for brukermedvirkning.

Det gjennomføres årlige brukerundersøkelser for hjemmetjenesten, hvor det er mulighet for å gi anonym tilbakemelding på hvordan tjenestetilbudet fungerer for den enkelte.
I 2008 ble det gjennomført tre åpne møter mellom bydelens tilsynsutvalg og befolkningen. Alle brukere med hjemmetjenester (hjemmesykepleie og hjemmehjelp), ble invitert i tillegg til at arrangementene ble annonsert i lokalavis med mer. Blant de som svarer på brukerundersøkelsene og som stiller på de åpne møtene er også eldre med psykiske vansker.

Brukere fra treffstedene for mennesker med psykiske lidelser har deltatt i arbeidsseminar som ble avholdt i forbindelse med utarbeidelse av denne planen.

Mål 1 Brukere av bydelens tjenester opplever at de blir hørt.

Tiltak

1. Det gjennomføres ny brukerundersøkelse for voksne personer med psykiske lidelser i løpet av planperioden.
2. Brukerforum på treffstedene videreføres.
3. Det gjennomføres brukerkonferanse/ dialogkonferanse med foresatte med barn og unge innen habilitering og psykisk helse i løpet av 1. halvår 2009.
4. Det gjennomføres brukerundersøkelse blant familier med barn og unge innen habilitering og psykisk helse sommer/ høst 2009.
5. Rådet for funksjonshemmede trekkes aktivt inn i saker vedrørende psykisk helse.
6. Det arrangeres årlig åpne møter for bydelens beboere i regi av bydelens tilsynsutvalg for hjemmetjenester og institusjoner.
7. Det etableres link på bydelens nettsider til barne- og ungdomspsykiatriens nettforum for brukermedvirkning.

1.2.2 På individnivå – Individuell plan

Beskrivelse

Bydelen har gode rutiner for individuell plan, IP. Bydelen legger stor vekt på å informere om individuell plan og tilbyr individuell plan til personer som har behov for langvarig og koordinerte tjenester. Per 31.12.2007 er antall voksne personer som har utarbeidet individuell plan 82. I tillegg er det for 23 voksne individuell plan under arbeid. Blant voksne med individuell plan er det 39 som har overvekt av psykiske lidelser. 50 barn/ unge har utarbeidet individuell plan, og 10 planer er under utarbeidelse. Det er til sammen 37 personer som har takket nei til utarbeidelse av individuell plan. Grupper der flere bør få tilbud om individuell plan er personer med blandingsproblematikk, inklusive rus, og eldre med psykiske lidelser.

Mål 1 Personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, har individuell plan.

Tiltak

1. Rutiner for individuell plan følges opp og sikrer at de som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, og som ønsker individuell plan, får det.
2. Det settes særlig fokus på grupper der det fortsatt er flere som bør tilbys individuell plan, som personer med blandingsproblematikk, inklusive rus, og eldre med psykiske lidelser.

1.3 Barn og unge

Beskrivelse

Psykisk helsearbeid barn og unge dreier seg dels om forebygging av vansker gjennom åpne tiltak, dels dreier det seg om spesifikke grupper barn og unge, som barn og unge med spiseforstyrrelser eller annen psykisk lidelse, barn og unge av psykisk syke foreldre o.a. Psykisk helsearbeid retter seg altså både mot barn og unge generelt og mot enkeltbarn/ unge og deres familier. I denne planen fokuseres i hovedsak tiltak rettet mot familier, barn og unge.

Bydel Østensjø har eget bestillerkontor for aldersgruppen 0-17 år. Bestillerkontoret fatter vedtak iht sosialtjenestelova, om avlastning, støttekontakt, omsorgslønn m.v. Det er per april 2009 35 saker med barn/ unge med psykiske vansker/ psykisk sykdom.

Bydelen har startet et arbeid for integrering av barn og unge med psykiske vansker i eksisterende tilbud i bydelen og i nærmiljøet, dels som supplement til de tjenester brukere har iht vedtak etter sosialtjenesteloven, dels som erstatning for slike tjenester. Dette krever dels endring av praksis, dels økt bevissthet hos de ansatte, dels krever det samarbeid og koordinering. Det kan også være snakk om tilrettelegging for fritid for målgruppen, for eksempel i bydelens fritidsklubber, eventuelt i samarbeid med idrettslag og andre frivillige organisasjoner. Her ligger et stort potensial, både internt i bydelen og i samarbeid med andre.

Til å samordne arbeidet med individuell plan utpekes en koordinator. Her må en hensynta både foresattes ønsker og hva som er praktisk mulig. Etter som antallet med individuell plan har økt innen området barn og unge, har det vært behov for å utvide gruppen ansatte som kan være koordinatorer. I tillegg til ansatte ved Fagsenter barn og unge og Helsetjenester barn og unge, har barnehageansatte, skolene, fritidsklubber, utekontakt og barneverntjenesten blitt trukket inn der det har vært naturlig.

Bydel Østensjø har, som del av Helsetjenester barn og unge, etablert Eplehagen familiesenter, med lavterskeltilbud innen psykisk helsearbeid barn og unge. Familiesenteret har både gruppetiltak og tiltak rettet mot enkeltfamilier, enkeltbarn/ -unge.
Flere av tilbudene på familiesenteret er rettet mot foreldre med små barn – dette gjelder blant annet kurset *Godt Samliv* for førstegangsforeldre, foreldreveiledning individuelt og i gruppe, parsamtaler for foreldre og samtalegruppe for foreldre som er usikre i foreldrerollen. Flere av tiltakene er for familier med barn i barneskolealder. Enkelte tiltak er støtte direkte til barnet/ den unge. Familiesenteret har familieveileder, psykolog, psykiatrisk sykepleier, m.v., samt åpen barnehage.
I møtet med unge med spiseforstyrrelser benytter bydelen STERK/SVAK, Håndbok om spiseforstyrrelser. Boka har et eget metodekapitel for behandlere. Kapitelet er retningsgivende for oppfølgingen i skolehelsetjenesten av ungdom i bydelen med spiseforstyrrelser.

Flere av tiltakene bydelen har for familier og barn og unge gjelder hele aldersgruppen 0-17 år, eventuelt flere enn én aldersgruppe, og det er derfor lagt til et punkt 1.3.5 som gjelder for mer enn en aldersgruppe. Andre tiltak/ tilbud er mer aldersspesifikke. Disse er omtalt under punktene 1.3.1 til 1.3.4.

Utekontakten i bydelen har ansvaret for et eget arbeidstreningstiltak for ungdom, etablert som del av opptrappingsplanen for psykisk helse. Tiltaket er planlagt videreutviklet blant annet med personlig fremdriftsplan og en formalisering av samarbeidet med barneverntjenesten og sosialtjenesten om enkeltungdom som trenger helhetlig oppfølging.

Bydelen deltar i en rekke prosjekter som berører området psykisk helse: *Familieveiviser*, *Sammen for barn og unge*, som er omtalt tidligere. *Psykisk helse i osloskolen*, sammen med to ungdomsskoler, og *Ungdom og utviklingsfremmende samtaler* i to videregående skoler. Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk er samarbeidspartner i de to sistnevnte prosjektene.

1.3.1 De yngste barna

Flere av tiltakene som er rettet mot de minste barna og deres foreldre er også rettet mot andre aldersgrupper. Se derfor også 1.3.5.

Av tiltak spesifikt rettet mot de minste barna og deres foreldre er *Gyldne øyeblikk*, et tiltak i regi av Kirkens Bymisjon, senter for barn, unge og familier, der målgruppen er småbarnsmødre med depresjon. Gravide/ mødre får samspillsveiledning, med fokus på relasjonen og på å minske belastninger og konflikter.

Mål 1 Deprimerte mødre får tilbud om deltakelse i *Gyldne øyeblikk*.

Tiltak

1. Deprimerte mødre tilbys deltakelse i Gyldne øyeblikk .

1.3.2 Barn i barneskolealder

Tiltakene som er rettet mot barn i barneskolealder er også rettet mot andre aldersgrupper. Se derfor 1.3.5.

1.3.3 Ungdom i ungdoms- og videregående skole

Flere av tiltakene som er rettet mot ungdom i ungdoms- og videregående skole er også rettet mot andre aldersgrupper. Se derfor også 1.3.5.
Blant tiltak spesifikt rettet mot denne aldersgruppen er arbeidstreningstiltaket i regi av utekontakten, samarbeidsprosjektet *Utviklingsfremmende samtaler* og *Psykisk helse i osloskolen.*

Mål 1 Ungdom som i kortere og lengre perioder er i arbeidstreningsgruppa får hjelp til å komme tilbake til skole, i jobb, eventuelt er fulgt opp på annen måte.

Tiltak

1. Arbeidstreningsgruppa videreføres og styrkes, slik at den kan inngå som et aktivt element i tiltakskjeder for unge som trenger særlig oppfølging.
2. Arbeidstreningstiltaket videreutvikles med vekt på struktur, arbeidsoppgaver, og helhetlig tilnærming/tilbud til deltakerne.

Mål 2 Ungdom i videregående skoler blir tilbudt et lavterskel samtaletilbud fra skolehelsetjenesten i samarbeid med Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk.

Tiltak

1. Prosjektet "Utviklingsfremmende samtaler" gjennomføres i samarbeid med Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og skolene
2. Helsesøsterressurs på Manglerud videregående skole økes til 80 %, og helsesøsterressurs på Ulsrud videregående skole økes til 80 %
3. Helsesøster i skolehelsetjenesten samarbeider i prosjektet med psykolog/ klinisk sosionom tilsatt fra Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk.

Mål 3 Det er avklart hvordan bydelen kan bidra når det gjelder skolens psykiske helseplan.

Tiltak
Det avklares hvordan bydelen kan være med å støtte opp om skolens psykiske helseplan med tiltak for hele skolemiljøet, for elever som er i risikosonen og for elever med psykiske lidelser, også etter endt prosjektperiode.

1.3.4 Unge med psykiske vansker i overgangen mellom tjenester for barn og voksne (16-23 år)

Flere av tiltakene som er rettet mot unge med psykiske vansker i overgangen mellom tjenester for barn og voksne er også rettet mot andre aldersgrupper. Se derfor også 1.3.5.

Her vil vi spesielt framheve prosjektet *Ja – vi kan.*

Mål 1 Bydelen gir et samordnet tilbud av høy faglig kvalitet til unge som står i fare for å utvikle/ har utviklet rusmisbruk, eller som på annen måte er i en risikosone.

Tiltak
1. Prosjekt "Ja – vi kan" gjennomføres med fokus på utvikling av forebyggende tiltak og tiltak for unge med hjelpebehov.

1.3.5 Generelt barn og unge 0-23 år

Under dette underkapittelet er tiltak som gjelder alle barn og unge, eventuelt mer enn en aldersgruppe.

Mål 1 Familier med barn og unge med behov innen habilitering/ psykiske vansker møter samordnede og godt koordinerte tjenester.

Tiltak
1. Arbeidet med forbedringstiltak innen habilitering og psykisk helse videreføres i samsvar med målsettinger i prosjekt Familieveiviser.

Mål 2 Bydelen har utviklet plan med konkrete tiltak for å fange opp og gi tilbud til barn og unge med rusmisbrukende og psykisk syke foreldre, barn og unge som lever med vold i familien, samt barn og unge som kan bli utsatt for tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse.

Tiltak
1. Handlingsplan for utsatte barn og unge utvikles iht føringer fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester, og følges opp iht tiltak og rutiner.

Mål 3 Foreldre som har behov for støtte i foreldrerollen, får tilbud om støttende tiltak fra Familiesenteret, for å mestre samspillet i med barna og forebygge avvikende atferd.

Tiltak
1. Foreldrerådgivning/ -terapi (PMTO), rettet mot adferdsvansker, tilbys foreldre med barn 3 - 12 år.
2. Foreldrerådgivning/ - terapi (PMTO) spisses mot enkeltgrupper, som barn i barnevernet og barn med psykiske vansker.
3. Det tilbys Marte-Meo veiledning for foreldre rettet mot tilknytnings- og samspillsvansker.

4. Det tilbys parsamtaler for foreldre som sliter i foreldrerollen.
5. Det arrangeres samtalegruppe for foreldre som er usikre i foreldrerollen.
6. Familiesenteret tilbyr kurs "Godt Samliv" til førstegangsforeldre.
7. Familiesenteret tilbyr, ved hjelp av prosjektmidler kurset "Fortsatt foreldre" (ivaretakelse av barn etter en skilsmisse).

Mål 4 Barn og unge med psykiske vansker, får tilbud om støttende tiltak fra familiesenteret.

Tiltak
1. Det tilbys psykisk helsehjelp i form av individuelle konsultasjoner med psykolog, ev psykiatrisk sykepleier over et kortere tidsrom.
2. Det tilbys gruppetiltak for barn med psykisk syke foreldre.

Mål 5 Drøft-møter bidrar til at barn/ familier får den hjelpen de behøver ved at det raskt avklares hvor saken hører hjemme.

Tiltak
1. Saker drøftes anonymt mellom Helsetjenester barn og unge, Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og barneverntjenesten for avklaring av hvor saken hører hjemme og hvilken type hjelp familien/ barna skal få og fra hvilken instans hjelpen skal tilbys.

Mål 6 Det er lagt til rette for at barn og unge med psykiske vansker tar del i aktiviteter i nærmiljøet.

Tiltak
1. Aktivitetstilbud og muligheter i nærmiljøet benyttes som arena for aktivitetsgrupper for barn med støttekontakt.
2. Bydelens åpne fritidstilbud tilrettelegges for barn og unge med psykiske vansker.
3. Samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner om egna tiltak for barn og unge med psykiske vansker videreføres og videreutvikles.
4. Søknader sendes eksterne instanser for ressurser til tiltak for målgruppen, som *Idrett og utfordring* o.l.

1.4 Voksne med psykiske vansker og lidelser

1.4.1 Bolig og oppfølging i bolig

Bydel Østensjø er i ferd med å vedta boligsosial handlingsplan for perioden 2009 til 2012. Med utgangspunkt i en omfattende boligkartlegging har en kommet fram til fem hovedutfordringer:

1. Fremskaffe flere og mer egnede boliger til bydelens vanskeligstilte
2. Gjøre flere vanskeligstilte i stand til å beholde boligen sin
3. Bedre tilgjengelighet til og i boligene i bydelen
4. Utvikle positive bomiljøer i dialog med beboerne
5. Styrke boligbistandsarbeidet i bydelen

Planen viser strategier og tiltak som gjør det mulig å møte disse utfordringer. Når det gjelder psykisk helseplan, ser en det som hensiktsmessig å ta for seg noen av tiltakene som vurderes å være en viktig forutsetning for det psykiske helsearbeidet i bydelen. Det gjelder spesielt

hovedutfordring nr. 2, som skal sikre at vanskeligstilte skal være i stand til å beholde boligen sin, og nr. 5. som gjelder styrking av boligbistandsarbeidet. I tillegg vurderes det på sikt nødvendig å planlegge nye boliger med bemanning til personer med alvorlige psykiske lidelser og dobbeltdiagnose psykiske lidelser og rusproblematikk, jfr. punkt nr. 1.

1.4.1.1 Planlegge nye og differensierte boliger for personer med psykiske lidelser

Beskrivelse

I følge boligkartleggingen som ble gjennomført høsten 2008 i Bydel Østensjø, trenger 24 personer med psykiske lidelser og 9 personer med dobbeltdiagnose rus/ psykiatri samlokaliserte boliger med oppfølging. Mange av disse bor i dag på institusjon. Ved årsskifte 2008/ 2009 ble bestillerfunksjonen innen psykisk helse overført til tiltakssenteret. Bestillerfunksjonen skal ha oversikt over alle boligtilbud både internt i bydelen og eksternt.

Mål 1 Bydelen har et differensiert boligtilbud til personer med psykiske lidelser.

Tiltak

1. Dagens kommunale boligmasse i bydelen gjennomgås og vurderes for mulige samlokaliserte boliger.
2. Det søkes samarbeid med Søndre Oslo Distriktspsykiatrisk senter og tilgrensende bydeler for å etablere boligtilbud for personer med alvorlige psykiske problemer og for personer med dobbeltdiagnose rus/ psykiske lidelser.

1.4.1.2 Bomiljøarbeid

Beskrivelse

Det er et økende antall personer med sammensatte problemer, der psykiske lidelser inngår som hovedproblemet, som trenger oppfølging for å kunne bo i sine boliger. Dette gjelder grunnleggende botrening, gjennomgang av husordensregler, praktisk hjelp og veiledning blant annet vedrørende økonomi. Bydelen har prioritert oppfølging i enkelte bomiljøer ved å ha faste miljøarbeidere på stedet til faste tider en til to ganger per uke. Det har vist seg å virke stabiliserende på bomiljø og forbygge problemer. I tillegg har bydelen gjennomført prosjektet *Færre utkastelser* med støtte fra Husbanken. Prosjektet er nå avsluttet, men en ser at det er viktig å videreføre arbeidet med personlig oppfølging i hver utkastelsessak innenfor ordinær virksomhet.

Mål 1 Personer med psykiske lidelser beholder boligen sin.

Tiltak

1. Miljøarbeidertjenester ved utsatte boområder sikres og videreutvikles.
2. Arbeidet med oppfølging av alle utkastelsessaker videreføres innenfor ordinær virksomhet.

1.4.1.3 Oppfølging av hjemmeboende personer med psykiske lidelser

Beskrivelse

Psykiske helsearbeidere og sosialkonsulenter i sosialtjenesten følger opp mennesker med psykiske lidelser som bor i bydelen. De har en viktig oppgave med å forebygge innleggelser/ reinnleggelser i spesialisthelsetjenesten og å mestre selvstendige boforhold. Per 01.11.2008 hadde 121 brukere slik oppfølging fra psykiske helsearbeidere. Det tilbys og planlegges nye gruppetilbud til brukerne blant annet for å bygge opp nettverk. Videre hadde sosialkonsulentene ved tiltakssenteret oppfølging av 263 brukere, hvorav en stor del har psykiske lidelser, ofte i kombinasjon med rusavhengighet. Mange henvendelser kommer fra

fastlegen og i mange saker er det tett samarbeid med spesialisthelsetjenesten og Søndre Oslo Distriktspsykiatrisk senter.

En kan anta at omlag en tredjedel av alle som mottar ordinære hjemmetjenester, har en psykiatrisk diagnose som har betydning for omfanget av de tjenester de mottar fra hjemmetjenesten og dagsentertilbud.
Bydelen benytter i overkant av 100 skjermede plasser i sykehjem for personer med demens.

Det er ansatt oppsøkende fagkonsulent i bydelen som har sin base ved eldresentrene. Hovedoppgavene er seniorveiledning og tilbud om hjemmebesøk til alle eldre som fyller 80 år i inneværende år og som enda ikke mottar tjenester fra bydelen. Oppsøkende fagkonsulent har en viktig rolle i å oppdage eldre personer med psykiske vansker/ lidelser og bidra til at de får nødvendig hjelp, blant annet bidra til kontakt mellom bruker og aktuelle tiltak som kan forhindre sosial isolasjon og inaktivitet. Dette kan dreie seg om alt fra informasjon om eldresentrene til kontakt med ulike hjelpetiltak.

Mål 1 Hjemmeboende personer med psykiske lidelser unngår innleggelse og reinnleggelse i spesialisthelsetjenesten.

Tiltak
1. Psykiske helsearbeidere og sosialkonsulenter viderefører arbeidet med tett individuell oppfølging av personer med psykiske lidelser og med dobbeltdiagnose rus/ psykiatri
2. Det planlegges og gjennomføres gruppetilbud til kvinner med minoritetsbakgrunn og psykiske lidelser og til personer med overvekt som tilleggsproblem til psykiske lidelser.
3. Samarbeid med fastlege og spesialisthelsetjeneste følges opp og videreutvikles.

Mål 2 Hjemmeboende over 80 år får besøk av fagkonsulent, og får ved behov hjelp til å komme i kontakt med aktuelle tiltak.

Tiltak
Hjemmeboende over 80 år som har psykiske vansker hjelpes til å komme i kontakt med rett tilbud/ hjelpetiltak, blant annet for å motvirker isolasjon og inaktivitet.

1.4.2 Sysselsetting og kvalifisering

Beskrivelse
En av de statlige målsetningene med opprettelse av NAV-kontorer, er å sikre at alle som ønsker det, skal gis mulighet til inntekstgivende arbeid. NAV sentralt og lokalt i Oslo har egen satsing på arbeid og psykisk helse. Det er ansatt en los på hvert NAV-kontor i hver bydel i Oslo som skal sikre ekstra tett oppfølging og legge til rette for at den som trenger det, loses inn i behandlingsapparatet. I tillegg er det satt inn ressurser til tiltaket *Vilje Viser Vei.*
Personer med psykiske lidelser i Bydel Østensjø kan også benytte byomfattende tilbud. Under følger en nærmere beskrivelse av *Vilje Viser Vei.*

1.4.2.1 Storbysatsingen Vilje Viser Vei

Beskrivelse

Vilje viser vei er et tiltak som skal sikre mennesker med psykiske lidelser mulighet til å komme i ordinært arbeid. Bydel Østensjø samarbeider med Søndre Oslo Distriktspsykiatrisk senter og NAV, og det er ansatt 2 tilretteleggere som skal gi tilbud om tett oppfølging, tilrettelegging og koordinering av tiltak. Personer kan søkes/ henvises fra NAV lokalt, Distriktspsykiatrisk senter eller annen behandlingsinstans. Søker kan ha en form for trygdeytelse ved inntak, men søknad om attføring skal initieres raskt. Tilretteleggers hovedoppgave er å bistå deltager med å komme i praksisplass og følge opp deltager der. Det skal gis individuell oppfølging tilpasset deltagers ressurser, muligheter og behov. I den grad det er mulig, skal tilrettelegger bidra til at praksisperioden fører til fast arbeid og gradvis trappe ned oppfølgingen. Deltager kan være i tiltaket i inntil 3 år. Hver tilrettelegger skal til enhver tid ha 15-20 personer i tiltaket.

Mål 1 Deltakere i *Vilje Viser Vei* får avklart sin arbeidsevne slik at de primært kan delta i ordinært arbeid, sekundært delta i tilrettelagt arbeid eller få avklart varige trygdeytelser.

Tiltak

1. Det gjennomføres faste møter med NAV og Søndre Oslo Distriktspsykiatrisk senter i forbindelse med rekruttering av personer til tiltaket.
2. Henvisende instans, tilrettelegger og deltaker skal gjennomføre trekantsamtaler før vedkommende tas inn i tiltaket.
3. Tilretteleggerne skal fremskaffe aktuelle praksisplasser.
4. Tilretteleggerne skal gi tett individuell oppfølging.

1.4.3 Fritid, aktiviteter og kultur

Mange personer med alvorlige psykiske lidelser har fått innvilget støttekontakt til hjelp for å overvinne en vanskelig livssituasjon. Støttekontakten kan bidra til at vedkommende kommer seg ut, enten det er for å gå en tur eller på kafé eller kino. Bydelen har også treffsted/ aktivitetshus som kan utvikles ytterligere.

1.4.3.1 Utvide tilbudet til treffstedene

Beskrivelse

Bydel Østensjø har i dag to treffsteder for personer med psykiske lidelser, Kafé X på Oppsal og Multehaug på Abildsø. Kafé X har åpent tre dager og Multehaug to dager i uken. De tre første månedene i 2009 har antall gjennomsnittsbesøkende på Multehaug vært 10 personer og på Kafé X 12 personer. Det arbeides med å differensiere aktivitetene for å sikre flere besøkende, blant annet fra beboere i bydelens samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser. Det er et ønske å utvide åpningstiden.
Menighetene i Bydel Østensjø har bistått med tilbud om fysisk trening og turgruppe til brukerne av treffstedene. Det er ønskelig å videreføre og videreutvikle dette samarbeidet.

Mål 1 Aktivitetstilbudet for mennesker med psykiske lidelser er differensiert og godt tilrettelagt.

Tiltak
1. Det lages en egen snekkeravdeling på Kafe X.
2. Det opprettes hagegruppe på Multehaug.
3. Det gjennomføres faste møter mellom leder for treffstedene og styrerne i samlokaliserte boliger for å sikre et aktivitetstilbud i samsvar med beboernes behov.
4. Brukerforum videreføres.
5. Det legges til rette for utvidet åpningstid.
6. Samarbeid med menighetene i Bydel Østensjø videreutvikles.

1.5 Kompetanse

Beskrivelse
Bydelen har en opplæringsplan som rulleres årlig, hvor kompetanseutvikling i arbeid med mennesker med psykiske lidelser inngår. Bydelen har hatt felles opplæring på tvers av fagavdelingene i individuell plan og koordinators rolle, samt i utvalgt tematikk vedrørende psykisk helse. Det er i 2008 etablert veiledning for koordinatorer og nettverk for koordinatorer.

Det er viktig at ansatte i tjenestene har god kompetanse både når det gjelder å vurdere bekymring for barn med særlige behov, hva som skal gjøres og hvem som bør kontaktes/ involveres i hvilke saker. Dette bør ha fokus mht kompetanseutvikling i kommende periode.

Prosjekter som Familieveiviser og Sammen for barn og unge, Ja – vi kan og Vilje viser vei vil gi betydelige effekt mht økt kompetanse gjennom selve arbeidet, konferanser, seminarer og kurs som vil bidra til å styrke kompetansen innen psykisk helse, i første rekke for de som er direkte involvert i prosjektene, men også for andre ansatte som på et eller annet vis berøres av prosjektene.

Bydelene i region syd har jevnlig kurs innen området psykisk helse i regi av Søndre Oslo Distriktspsykiatrisk senter.

Bydelens hjemmetjeneste har fra 2007 hatt fokus på opplæring av alle ansatte til å kunne gjenkjenne tidlige tegn på demens og lignende tilstander. Opplæringen er et samarbeid med Geria, Ressurssenter for aldersdemens og alderspsykiatri, og er et tilbud til alle ansatte i hjemmetjenesten.

Styringsgruppa for Tverrfaglig samarbeidssystem har bestemt at det i 2009 og 2010 skal settes fokus på krigsskadde/ traumatiserte barn og unge, blant annet ved økt kompetanse.

Mål 1 Ansatte har god kompetanse innen området psykisk helse .

Tiltak
1. Tiltak for kompetanseutvikling i arbeid med mennesker med psykiske lidelser innarbeides i årlige opplæringsplaner.
2. Opplæring av ansatte i bruk av individuelle planer videreføres i 2009 og 2010.

3. Det gjennomføres tiltak for styrking av kompetanse slik at aktuelle aktører kan identifisere barn/ unge med behov for støttetiltak, ivareta de oppgaver som måtte tilligge dem innenfor eget ansvarsområde og inngå i et samarbeid rundt enkeltbrukere/ familier.
4. Det gis tilbud om videreutdanning for ansatte som arbeider med mennesker med psykiske lidelser.
5. Dagsseminar for ansatte på tiltakssenteret, i boligene og i hjemmetjenesten gjennomføres i løpet av planperioden.
6. Deltakere i direkte i prosjekter og andre som berøres av disse, tilføres økt kompetanse gjennom deltakelse i konferanser, seminarer og kurs m.v.
7. Samarbeidet mellom bydelene i region syd om kompetansetiltak i regi av Søndre Oslo Distriktspsykiatriske senter videreføres i 2009 og 2010.
8. Det gjennomføres opplæring i samarbeid med Geria, om demens og lignende tilstander.
9. Kompetansetiltak vedr krigsskadde/ traumatiserte barn og unge gjennomføres i samsvar med føringer fra Tverrfaglig samarbeidssystem.

1.6 Informasjon

Beskrivelse
Bydelen har i forrige periode forbedret informasjon av betydning for området psykisk helse, både på internettsidene våre og på intranett. Eget knappepunkt *Psykisk helse* er etablert i samsvar med føringer/ mal fra Helse- og velferdsetaten, med linker til pedagogisk psykologisk tjeneste, barne- og ungdomspsykiatrien, helsedirektoratet m.fl. Her er det fortsatt en utfordring å få fram bydelens egne tjenester i den helhetlige presentasjonen.

Nettsidene er forbedret på temaer som individuell plan og koordinerende enhet.

Bydelen har etablert serviceerklæringer for aktuelle tjenesteområder, som fagsenter barn og unge, Helsetjenester barn og unge, Tiltakssenteret, bestillerkontorene m.m.
Det er utarbeidet folder om tjenestene som tilbys av psykiske helsearbeidere i bydelen, brosjyrer for tilbud ved treffstedene for mennesker med psykiske lidelser. En utfordring er i større grad å synliggjøre program for det som til enhver tid er av tilbud til målgruppen, blant annet på våre nettsider. Til dette kan en også benytte bydelens faste sider i Nordstrands Blad.

Bydelen markerer Verdensdagen for psykisk helse i samarbeid med Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og Distriktspsykiatrisk senter, skolene og Deichmanske bibliotek.

Handlingsplan psykisk helse 2009-2010 skal gjøres kjent for brukerne og ansatte som arbeider med psykiske lidelser.

Mål 1 Bydelens tjenester innen psykisk helse, og aktiviteter for mennesker med psykiske vansker/ psykiske lidelser, er synliggjort på bydelens nettsider og på bydelens sider i Nordstrands Blad.

Tiltak
1. Bydelens egne tjenester til mennesker med psykiske lidelser/ psykiske vansker synliggjøres i en helhetlig sammenheng på bydelens nettsider.
2. Tilbud til brukergruppen annonseres på nettsidene og i Nordstrands Blad.
3. Handlingsplan psykisk helse 2009-2010 gjøres kjent for brukerne og ansatte som arbeider med psykiske lidelser.

2 Evaluering og rapportering

Oslo kommune skal for 2009 og 2010 rapportere årlig til Fylkesmannen på kommunens samlede innsats på området psykisk helse. I tillegg er det besluttet at kvartalsrapporteringen skal videreføres, med innhenting av informasjon gjennom dialogmøter til 1. tertial og utfylling av spørreskjema til 2. tertial og årsavslutning hvert år.
Bydelen skal rapportere til Helse og velferdsetaten som i dag.

Mål 1 Bydelens oppfølging av psykisk helse er godt dokumentert.

Tiltak

1. Det rapporteres iht fastsatt program knyttet til området psykisk helse, inklusive rapportering på gjennomføring av tiltak og måloppnåelse ifm Handlingsplan psykisk helse 2009-2010.

26/09

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

OSLO KOMMUNE
BYDEL ØSTENSJØ
16 APR 2009
200900148-3 UG
AVD.
SAKSBEH: AK 357.1

Bydel Østensjø
Postboks 157 Manglerud
0612 OSLO

Dato: 16.04.2009

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
200900148-2	200705507-94	Truus Greuter Bøe, 23 46 11 56	357

DELTAKELSE I PRØVEPROSJEKT KNYTTET TIL SAMORDNING OG BESTILLING AV TT-FRITIDSREISER

Byrådsavdelingen takker for brev av 30.03.2009, hvor bydelen melder at de ønsker deltakelse i prøveprosjektet samordning og bestilling av TT-fritidsreiser. Bydelen viser til at spørsmål om deltakelse vil bli fremmet for bydelens eldreråd og råd for funksjonshemmede og for bydelsutvalg.

For å gi bydelens råd og bydelsutvalg et best mulig beslutningsgrunnlag i behandling av saken gjøres det oppmerksom på at deltakelse i prosjektet ikke vil påføre bydelen merutgifter. Det forutsettes som nevnt tidligere, at samarbeidsbydel bidrar med midler til prosjektet i form av omdisponering av eksisterende midler til fritidsreiser. Dette basert på antall TT-brukere som velger å delta og disse brukernes forbruksmønster fra tidligere år. Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har avsatt midler til planlegging og gjennomføring av prøveprosjektet. Videre vil Samferdselsdepartementet for 2009 bidra med kr 1 050 000,- til planlegging av prosjektet.

Prosjektet gjennomføres med forbehold om bystyrets vedtak i saken. Det vises for øvrig til byrådssaken som ligger til grunn for prøveprosjektet der det er uttalt:

> *"I prøvebydelene vil en bruker kunne reise ubegrenset innenfor prøvebydelens grense samt at brukeren kan gjennomføre inntil 200 reiser over bydelsgrensene og eventuelle nærområder i Akershus fylkeskommune."*

Målet med prosjektet er et mer tilgjengelig samfunn.

Med vennlig hilsen

Bjørg Månum Andersson
kommunaldirektør

Åse Snåre
helse- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Postadresse:
Rådhuset, 0037 Oslo
E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Rådhuset
0037 OSLO

Dato: 30.03.2009

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
200705507	200900148-2	Solveig Nyhamar, 23 43 85 86	357.1

INVITASJON TIL DELTAKELSE I PRØVEPROSJEKT

Vi viser til byrådssak 24/09 og invitasjon til bydelene om deltagelse i et prøveprosjekt. Med utgangspunkt i en evaluering av TT transporrten, innspill fra brukerorganisasjonene og erfaringer fra dør-til-dør transport andre steder, vil det, med forbehold om bystyrets godkjenning, bli gjennomført et prøveprosjekt med samordning av bestillingstransport av fritidsreiser.

På bakgrunn av invitasjonen til slik deltagelse og etter en administrativ vurdering, melder Bydel Østensjø herved et ønske om deltagelse i prosjektet slik det er beskrevet i byrådssak 24/09.

Spørsmål om slik deltagelse vil videre bli fremmet for bydelens eldreråd og råd for funksjonshemmede 04.05.2009 og for bydelsutvalg 11.05.2009.

Med hilsen

Tove Stien /s
bydelsdirektør

Solveig Nyhamar /s
avdelingssjef

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

OSLO KOMMUNE
BYDEL ØSTENSJØ
20 FEB 2009
2009 00148 - UG
AVD. RC SAK. 357.1
Dato: 19.02.2009

Bydel 1 - 15

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
	200705507-78	Truus Greuter Bøe, 23 46 11 56	357

INFORMASJON OM BYRÅDSSAK 24/09 OG INVITASJON TIL DELTAKELSE I PRØVEPROSJEKT

Det vises til vedlagte byrådssak og utarbeidet prosjektskisse. Med forbehold om bystyrets godkjenning skal det igangsettes et prøveprosjekt i to bydeler knyttet til samordning og bestilling av TT- fritidsreiser.

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester inviterer interesserte bydeler til å søke om deltakelse i prosjektet. Arbeidet med å forberede prøveprosjektet bør igangsettes snarest, og bydelene inviteres til å fatte vedtak om deltakelse i prøveprosjektet i to omganger. En foreløpig administrativ beslutning med ønske om å delta, meldes byrådsavdelingen innen **30.mars 2009.** Et endelig politisk vedtak bes oversendt innen **20.mai 2009.** Byrådsavdelingen forutsetter at en endelig søknad fra deltakerbydel blir forankret gjennom et politisk vedtak i bydelsutvalget, herunder behandling i eldreråd og råd for funksjonshemmede.

Utgangpunktet for igangsetting av prosjektet er behovet for samordning og bestilling av TT-fritidsreiser og fordeler knyttet til dette. Det antas at samordning og bestilling av transport vil gi brukere et bedre transporttilbud innenfor eksisterende ressursrammer.

I prøvebydelene vil de som er TT-brukere pr i dag kunne velge om de vil delta i ordningen eller beholde sitt TT-kort, som kun gir dem et begrenset antall reiser. Det forutsettes egeninnsats og egenfinansiering fra deltakerbydeler, dog ikke utover midlene bydelene har avsatt til fritidsreiser. I utvelgelsen av prøvebydeler vil det ble lagt vekt på en geografisk nærhet i prøvebydelene, og det vil være ønskelig med varierende størrelse på bydeler.

Spørsmål om prøveprosjektet kan rettes til spesialrådgiver Truus Greuter Bøe, tlf.: 23 46 11 56 eller e-post truusgreuter.boe@radhuset.oslo.kommune.no

Med vennlig hilsen

Bjørg Månum Andersson
kommunaldirektør

Åse Snåre
helse- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk
Vedlegg: Byrådssak 24/09
prosjektskisse
Kopi med vedlegg: HEV

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Postadresse:
Rådhuset, 0037 Oslo
E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Oslo kommune
Byrådet

Byrådssak 24/09

EVALUERING AV TT-ORDNINGEN I OSLO - FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV ET PROVEPROSJEKT MED SAMORDNING AV BESTILLINGSTRANSPORT AV TT FRITIDSREISER.

Sammendrag:
Denne saken har sin bakgrunn i sak 221/07 *En bedre TT-ordning*, der bystyret ba om en evaluering av dagens TT-ordning. Saken er også oppfølging av uttalelser fra bystyret mv. I budsjett 2009 har samferdsels- og miljøkomiteen bedt byrådet om å gjennomgå tilbudet til de med livsvarige funksjonshemminger før og etter at de har fylt 67 år, i den kommende byrådssaken om TT-kjøring. Dette med tanke på likebehandling uavhengig av brukerens alder. Videre har komiteen i tidligere budsjettinnstillingen uttalt: "den enkelte bruker bør tilbys en transportordning, som dekker behovet knyttet til transport både til arbeid, utdanning og fritidsformål, og ber byrådet legge frem en sak som vurderer en organisatorisk plassering av TT-ordningen i samferdselsetaten."

Byrådet legger med dette frem sak om evaluering av TT-ordningen, der det er sett på organisering, brukertilfredshet og omfang. Det er også undersøkt i hvilken grad det er mulig å koble løyvene og den generelle taxiforvaltningen til TT-transporten, med sikte på at alle taxier skal ha tilbud om TT-transport. Videre er det vurdert i hvilken grad det kan benyttes minst 2 transportører for TT-brukere med behov for spesialtransport.

Evaluering av TT-ordningen er blant annet basert på en rapport fra Ramboll Management. Rapporten viser at Oslo kommune har en meget god TT-ordning, og at brukerne i stor grad er fornøyde med tilbudet. Oslo kommune bruker mer midler på tilskudd til reiser for forflytningshemmede enn resten av landet til sammen. Ingen andre fylkeskommuner er i nærheten av å gi et så godt tilbud på TT- kjøring som i Oslo.

Imidlertid påpeker brukerne at TT ordningen bør utvikles til å bli en tjeneste som i større grad gir samme muligheter til transport for denne målgruppen som for resten av befolkningen. I tillegg ble det vist til at brukere over 67 år ønsker å få tildelt flere reiser.

Den første delen av denne saken omhandler utredning knyttet til evalueringen. Den andre delen beskriver alternative modeller for dør til dør transport. Med utgangspunkt i evalueringen, senere innspill fra brukerorganisasjonene, og erfaring fra dør til dør transport andre steder, er det vurdert å gjennomføre et prøveprosjekt med samordning av bestillingstransport av fritidsreiser.

Byrådet mener dagens TT-ordning er god, men at det er et stort potensial for å få flere turer innenfor samme økonomiske ramme. Innenfor denne rammen har byrådet vurdert hvordan den enkelte bruker kan tilbys en transportordning som dekker behovet knyttet til transport både til arbeid, utdanning og fritidsformål. Det er sett nærmere på erfaringene med bestillingstransport og samordning andre steder og om dette har overførbarhet til Oslo kommune.

For å kunne tilby en bedre dør til dør transportordning foreslår byrådet et proveprosjekt med en modell som forenkler saksbehandlingen og som vil gi flere reiser, innenfor, og der det er naturlig også utenfor Oslo kommunes grenser.

Proveprosjektet bør finne sted i to bydeler, der dagens individuelle TT-transport erstattes med maxitaxi/minibusser, som transporterer brukerne fra dør til dør, der billettprisen for brukeren være lik de egenandeler som bystyret fastsetter for TT-transport.

De understrekes at eksisterende ordning med individuell transport vil bli opprettholdt for dem som ikke kan eller vil delta i en forsøksordning.

Alternative former for organisering benyttes mange andre steder og erfaringene fra disse stedene viser at det innenfor byregioner kan gis et tilbud som dekker reisbehovet for en stor del av dagens TT-brukere. En viktig premiss for å kunne gi et tilbud om ubegrenset antall reiser er samordning, samkjøring og forhåndsbestilling.

Som følge av de muligheter ny teknologi gir, anbefaler byrådet a gjennomføre et proveprosjekt etter en ny modell som er basert på forhåndsbestilling og samkjøring. Prosjektet skal pågå i tre år hvorav det første året hovedsakelig vil medgå med tilrettelegging for gjennomføringen. Planlegging og gjennomføring av proveprosjektet foreslås utarbeidet i nær dialog med brukerorganisasjonene og bydelene som melder sin interesse for utprøving av ny modell. Det vil bli gjennomført evaluering av forsøksordningen.

Prosjektet skal bidra til å gi Oslo kommune grunnlag for å vurdere om en samordning av fritidsreiser vil være egnet for vedkommende brukergrupper i Oslo kommune. Konkrete vilkår for forhåndsbestilling og samkjøring vil, med utgangspunkt i bystyrets behandling av saken, bli vurdert nøye slik at kvaliteten på gjennomføringen av transporttilbudet ikke svekkes. En ordning med samkjøring i maxitaxi/minibusser vil bety at flere reiser kollektivt og er dermed er forslaget om fremtidig modell også med på å utvikle gode miljømessig transportløsninger i byen.

Byrådet viser også til at staten vil sette i gang et forsøksprosjekt i ett eller flere fylker hvor bestillingstransporten knyttet til TT bygges ut. Fylkeskommunene/Oslo kommune er invitert til å søke om midler til gjennomføring av forsøk med samordning av bestillingstransport og TT transport tilbud.

Byrådet foreslår at den foreliggende evalueringen av TT-ordningen tas til orientering og at anbudskonkurranse på TT-transport gjennomføres. Det foreslås i tillegg å iverksette et proveprosjekt knyttet til samordning og bestillingstransport av TT-fritidsreiser.

Saksfremstilling:

1. Bakgrunn

Bystyret behandlet i møte 20.06.2007, sak 221, *"En bedre TT-ordning"*. I saken fattet bystyret følgende vedtak:

1. *Byrådet bes igangsette en evaluering av dagens TT-ordning. En slik evaluering må se på organisering, brukertilfredshet og omfang.*

2. *Byrådet utreder i hvilken grad det er mulig å koble løyvene og den generelle taxiforvaltningen til TT-transport med sikte på at alle taxier skal ha tilbud om TT-transport.*

3. Byrådet utreder i hvilken grad en for TT-brukerne med behov for spesialtransport kan benytte minst 2 transportører.

4. Anbudskonkurranse på TT-transport utsettes inntil en slik utredning er forelagt

Denne saken fremmes blant annet som et resultat av ovenstående vedtak. For å vurdere brukertilfredshet og omfang og organisering av dagens TT-ordning har det vært gjennomført en utredning med ekstern bistand fra Ramboll Management.

Ramboll Management har også hatt i oppdrag å se på tilbudet i andre fylker. Rapporten fra konsulentfirmaet er sendt bystyret tidligere og følger denne saken som utrykt vedlegg. Evalueringen oppsummeres på side tre, fire, fem og seks.

I tillegg til den eksterne utredningen er det utredet i hvilken grad det er mulig å koble løyvene og den generelle taxiforvaltningen til TT-transport med sikte på at alle taxier skal kunne tilby dette, samt i hvilken grad brukerne med behov for spesialtransport kan benytte minst 2 transportører.

Målet har vært å finne frem til den form og modell for TT som er best egnet til å gi flere reiser, og som i større grad koordineres med ordinær kollektivtrafikk. Da dagens modell vanskeliggjør en kostnadseffektiv dør til dør transport, er også fremtidige organisasjonsformer og modeller for TT-ordningen vurdert.

2. Om TT-ordningen

Tilrettelagt transporttjeneste eller spesialtransport (TT-tjeneste eller "dør-til-dør" transport) for forflytningshemmede er et tilbud som skal supplere det ordinære transporttilbudet. Fylkeskommunene har ansvar for planlegging, finansiering og organisering av denne tjenesten. En TT-reise er en kollektivreise der brukerne må påregne fellestransport med andre.

Opprinnelig ble transport for forflytningshemmede startet og organisert av private og humanitære organisasjoner i 60 årene. Dette fordi kollektivtransporten på mange måter ikke var tilgjenglig for bevegelseshemmede, og alternativtransport ble derfor for mange den eneste mulighet til å kunne foreta en reise. TT-ordningen ble opprinnelig opprettet for rullestolbrukere med behov for spesialtilpassede kjøretøy, og er siden utvidet til å omfatte nye brukergrupper.

Oslo formannskap vedtok i 1974 å opprette en transporttjeneste for funksjonshemmede. Opprettelsen var motivert av at funksjonshemmede som ikke kunne bruke offentlige kommunikasjonsmidler også hadde krav på å få dekket sitt transportbehov. Oslo Sporveier fikk ansvaret for denne transporttjenesten. Ved en senere reorganisering ble det ordinære taxisystemet engasjert i driften.

Oslo kommunes ansvar for transport av funksjonshemmede, TT-tranport, inngår som en del av det fylkeskommunale ansvaret for lokal kollektivtransport. Omfanget av de individuelle rettighetene til tjenesten vedtas i kommunal forskrift, samt vedtak i de årlige budsjetter.

Det er totalt 17 175 godkjente TT-brukere i Oslo per 31.12.07, hvorav 14 563 personer er brukere av ordinær drosje og 2612 spesialbilbrukere. Antall turer i 2007 var 916 000, hvor 84.6 % var ordinære drosjeturer mens 14.4 % var spesialbilturer. Samlet brukte Oslo kommune 192,5 mill på TT-ordningen i 2007. Bestilling og planlegging av reiser med spesialbiltransport samt reiser til arbeid mm skjer gjennom Konsentra AS – Kjørekontoret. Oslo Taxi står for det meste av TT-transporten.

TT-transport gjennomføres med drosjer og spesialbiler. TT transport kan brukes til arbeid, utdanning, skolefritidsordning, barnehage samt til fritidsreiser.

Oslo kommune har et meget godt TT-tilbud sammenlignet med andre fylkeskommuner.

2.1 Kostnader med dagens TT-ordning:

TT-kostnader i 2007 utgjør 192,5 mill, med 17175 brukere utgjør dette 11 209 kr per bruker. Antallet reiser i Oslo er 916255 reiser og 17175 brukere, dvs. 53,3 reiser per bruker. Kostnader i Oslo er 192,5 mill. og 916255 reiser, noe som gir en gjennomsnittlig kostnad på kr 210,11 per reise.

Tilsvarende for landet utenom Oslo i 2007:
TT-kostnader per bruker i Norge utenom Oslo er 219,1 mill. og det er 90363 brukere, dvs. 2 425 kr/bruker. Antall reiser Norge utenom Oslo er 1277114 og 90363 brukere gir i snitt 14,1 reiser per bruker. Kostnader i landet eks Oslo er 219,1 mill. og det foretas 1277114 reiser, dvs. kr 171,57 i gjennomsnittlige kostnader per reise.

3. Utredningen knyttet til evalueringen om dagens TT-ordning

3.1 I vedtakspunkt 1 i sak 211/07 er byrådet bedt om å *igangsette en evaluering av dagens TT-ordning. En slik evaluering må se på organisering, brukertilfredshet og omfang.*

Dette oppdraget er utført av Rambøll Management som har kartlagt og vurdert brukertilfredshet, organisering og omfang av dagens TT-ordning. En vesentlig del av kartleggingen har skjedd ved intervjuer med:

- Brukere av ordningen
- Ansatte i bydelene
- Representanter for transportleverandører
- Et utvalg av interesseorganisasjoner

Ut fra den kartlegging og de analyser som er gjennomført, konkluderes det med at brukerne generelt er fornøyde. Det pekes på at synshemmede og spesialbilbrukere ønsker en ordning hvor kollektivtilbudet kan utnyttes mer effektivt. De som er over 67 år er mest misfornøyd med tildeling av antall turer. Reiseområdet er innenfor Oslo kommunes grenser, samt til Ahus. Denne begrensningen er også gjenstand for misnøye blant brukere.

Per i dag er ansvar for forvaltning av forskrift om TT lagt til den enkelte bydel. Bydelene behandler henvendelse fra brukere og søknader om tildeling av TT-kort og tilleggsreiser. De er også ansvarlige for saksbehandlingen knyttet til fornyelse av TT-kort og er første instans i ved behandling av klager.

Overføringen av myndighetsutøvelse til bydelen har gitt kvalitetsgevinster innenfor saksbehandling om TT-kort. Bydelene kan samordne saksbehandling av flere tjenester til samme person, og har ved geografisk nærhet mulighet for å gjøre en grundig saksutredning ved hjemmebesøk. Dette gir en større trygghet for at TT-kort innvilges til rett person. Bydelene har også etablert gode systemer i forhold til regnskap, økonomi og har ryddig og oversiktlig saksbehandling.

3.2 I vedtakspunkt 2 i sak 211/2007 er byrådet bedt om å vurdere *i hvilken grad det er mulig å koble løyvene og den generelle taxiforvaltningen til TT-transport med sikte på at alle taxier skal ha tilbud om TT-transport.*

På basis av tilgjengelige kilder som rapporter, dokumenter og samtaler med aktuelle personer er det utredet i hvilken grad det er mulig å koble løyvene og den generelle taxiforvaltningen til TT-transport med sikte på at alle taxier skal kunne gi tilbud om TT-transport.

En løsning hvor alle taxier skal ha tilbud om TT-transport innebærer at det nåværende system der det inngås avtaler om levering av transport nødvendigvis må utgå. Fri konkurranse innebærer at Oslo kommune ikke har avtaler om levering av transporttjenester, men at det legges til rette for at brukerne kan kjøre TT med hvilken som helst transportør som har drosjeløyve. Dersom en velger å innføre en ordning der alle taxier skal ha tilbud om TT-transport gir kommunen avkall på kontroll av TT-transport.

Ordningen forutsetter at brukerne tildeles kvote i form av et pengebeløp, og ikke et gitt antall turer, slik det er i Oslo i dag. Fastsettelse av reisekvote i form av pengebeløp, må innebære en større grad av differensiering mellom brukene enn ved dagens ordning. En av hovedutfordringene ved en slik ordning vil være å hindre at noen brukergrupper får et vesentlig dårligere tilbud enn i dag, på grunn av ulik reiseavstand til destinasjonen.

Innføring av en ordning med penger på kort forutsetter at TT-brukerne utstyres med en ny type betalingskort som kan leses av drosjenes taksameter.

Følgende forhold vil være sentrale i en modell der alle taxier skal ha tilbud om TT-transport:

- Brukerne bestiller transport fritt fra den leverandøren de måtte ønske. Bruk av TT-kortet er ikke begrenset til drosjer i Oslo og Akershus, kortet kan brukes i alle landets drosjer som har tilpasset betalingsterminal. Brukerundersøkelsen viser at "mulighet for å reise til nærliggende kommuner" er et ønske fra 64 % av TT-brukerne i Oslo.

- Hordaland, Buskerud og Akershus fylkeskommune har en slik ordning der de tildeler brukerne et betalingskort som trekkes i drosjen, slik at fakturering kan skje.

- Fordelen med ordningen er at brukerne kan velge mellom alle transportører som kan lese TT-kort. Brukerundersøkelsen viser allikevel at dette ikke er blant de forhold som brukerne av TT-kort i Oslo legger mest vekt på. Kun 8 % av de som har svart, oppgir at de ønsker seg "flere transportører" som en av to endringer som vil gjøre TT-ordningen bedre.

- Ordningen forutsetter at brukerne tildeles kvote i form av et pengebeløp, og ikke et gitt antall turer, slik det er i Oslo i dag.

- Kommunen mister muligheten til kvalitetssikringssystemer. Dette kan gå utover brukerne ved at det ikke kan stilles krav til service og sikkerhet utover løyvekravene. Det kan også føre til at mer ressurskrevende brukere får problemer med å få transport, fordi sjåførene kan nekte å kjøre dem.

- Oslo kommune vil ha mindre muligheter til å kontrollere de drosjefirmaene som utfører TT-transport og til å følge opp leveransene.

- Med fri konkurranse vil prisen på TT-transport reguleres i markedet og variere mellom drosjesentralene. Oslo kommune vil ikke ha mulighet til å inngå avtale om bedre priser på samlet TT-transport. Med mange sentraler som praktiserer til dels svært ulike prismodeller, kan et slikt prinsipp bli uoversiktlig for mange brukere.

3.3 I vedtakspunkt 3 i samme sak er byrådet bedt om *å utrede i hvilken grad en for TT-brukere med behov for spesialtransport kan benytte minst 2 transportører.*

På basis av tilgjengelige kilder er det utredet i hvilken grad TT-brukere med behov for spesialtransport kan benytte minst 2 transportører. Oslo kommune har i dag kontrakt med to leverandører av spesialtransport. Et kjørekontor fordeler reisene etter den fordelingsnøkkel som kommunens kontrakter med leverandør legger til grunn.

Valget mellom minst to transportører innebærer valgfrihet for brukere som er avhengig av spesialbiltransport. Spesialbilbrukerne bestiller i dag transport hos et kjørekontor. Kjørekontoret planlegger transporten slik at den ivaretar brukernes behov, og legger til rette for samkjøring (det vil si at brukere som skal samme vei deler bil) der det er hensiktsmessig. TT-brukere som har spesielle behov kan velge å ha faste sjåfører til regelmessig transport. En del brukere er uten språk eller har andre funksjonsnedsettelser som krever spesielt egnede sjåfører som kjenner brukeren.

Spesialtransport er en kostbar transporttjeneste som følge av høye krav til spesialutrustning av bilene i form av sikkerhetsutstyr med mer. Det er relativt få av reisene som samordnes og det er mange enkeltreiser. En løsning der brukerne kan velge transportør krever at det er lagt til rette for det i avtalene mellom Oslo kommune og transportører. Nedenfor skisseres de avtaleformer som Oslo kommune kan velge dersom valgfrihet for brukerne velges.

- Rammeavtaler etter ulike profiler med avrop. Betale for kun utførte transportoppdrag. Ingen garanti for at spesialbiler er tilgjengelig.

- Forutsigbare avtaler med fastsatt pris. Betale fast timepris til transportørene og ha høye kostnader knyttet til å ha spesialbiler fra flere transportører i beredskap for oppdrag.

- Ingen avtaler eller kontrakter, og ingen krav til service utover det som er hjemlet i kjøretøyforskriften og forskrift for yrkestransport. Tildele brukerne et TT-kort med kronebeløp, og påregne at markedet tilpasser seg etterspørselen.

Ca. 300 spesialbilbrukere har transport til og fra utdanning, arbeid og dagsenter. Brukerne samkjøres og transporteres i rushtrafikken morgen og ettermiddag. Med valgfrihet mellom transportørene vil det bli praktisk vanskelig å gjennomføre samkjøring. Videre medfører valgfrihet av transportør økte utgifter for Oslo kommune. For å kunne gi brukerne en reell valgfrihet mellom leverandørene, må omfanget av og beløpene for kontraktene nødvendigvis utvides kraftig i forhold til i dag. Valgmulighet mellom flere transportører er ikke et utbredt ønske blant brukerne.

4. Konklusjoner i evalueringen:

- En løsning hvor TT-brukerne med behov for spesialtransport skal kunne velge mellom minst to transportører vil være en kostbar løsning. Spesialtransport er som tilbud per definisjon basert på forhåndsbestilling og samkjøring. Dersom brukerne skal kunne velge mellom transportør, vil dette medføre økte kostnader ettersom det må inngås kontrakter som tar høyde for større overkapasitet.

- Blant brukerne er det 8 % som oppgir at de ønsker seg flere transportører. En generell endring av løyevilkår er ikke et tilstrekkelig virkemiddel på dette viktige området innen tjenester til funksjonshemmede. Det kan gi bedre mulighet til valg av transportør, men kan føre til at ressurskrevende brukere får problemer med å få transport.

- Ramboll Management slår i sin utredning fast at Oslo har en meget god TT-ordning sammenliknet med andre fylker. Spørsmål om utfordringer og forbedringer knyttet til eksisterende TT-ordning drøftes av Ramboll Management. Det foreslås og anbefales endringer i forhold til effektivisering, tydeliggjøring av klagerutiner, utvikling av fagmiljø og en formalisering av internt samarbeid. Ramboll Management anbefaler en forbedring av systemløsninger og en effektivisering av administrative rutiner.

5. Alternative modeller for dør til dør transport

Byrådet har på oppdrag fra bystyret evaluert TT-ordningen. Evalueringen har ikke berørt alternative modeller for dør til dør transport. Det lå heller ikke i Ramboll Management sitt oppdrag å vurdere alternative modeller for dør til dør transport.

På bakgrunn av evalueringen finnes det imidlertid argumenter for å vurdere alternative modeller for organisering av dør til dør transport. Det kom frem under brukerundersøkelsene at brukere over 67 år er kritisk til at det ikke tildeles flere fritidsreiser til dem som er over 67 år. Et annet aspekt som Ramboll Mangment har påpekt, er at flere også har uttalt at det er ønskelig å kunne reise utenfor Oslos grense, og at TT bør koordineres med øvrig kollektivtrafikk.

Nedenfor gis en oversikt over ulike modeller for organisering av dør til dør transport. Ramboll Mangment har gitt oversikt over omfang og organisering i Akershus og Hordaland.

5.1. Sammenstilling av noen elementer i regelverk og praksis for ordningene andre fylker og land når det gjelder dør til dør transport

Steder/Land/fylker	Ordning
Oslo	Brukergodkjenning er lagt til bydelene i henhold til forskrift for transport av forflytningshemmede godkjent av bystyret. Virkeområde er innenfor Oslo kommunens grenser når det gjelder fritidsreiser. Fritidsreiser kan også benyttes til Gardermoen og Ahus. Spesialbilbrukere, blinde og svaksynte får årlig tildelt 150 reiser. Brukere over 67 år får tildelt 50 reiser årlig, unntatt spesialbilbrukere, blinde og svaksynte som får 150 fritidsreiser. Egenandel er kr 30 pr tur for voksne og kr 15 for barn under 15 år. Gjennomsnitt tilskudd per bruker er ca 11 209 kr pr år.
Akershus	TT-brukere i Akershus får tildelt et fastsatt kronebeløp to ganger årlig, som kan brukes på fritidsreiser med et passende fremkomstmiddel. Det kreves ingen egenandel av brukere for TT-reiser. Årlig tilskudd per bruker når det gjelder fritidsreiser er kr 5600 prioritert, ordinær kr 4200 og redusert 1400 kroner.
Hordaland	Tak på antall brukere på 3,4 % av hver kommunes innbyggertall. Det tildeles et fast kronebeløp pr halvår, og satsene er differensiert. Det skilles mellom ulike brukergrupper, der de over 67 får lav støtte, under 67 middels og rullestolbrukere brukere forhøyet støtte. Brukere må betale en fastsatt egenandel på 15 % av utgiftene knyttet til TT-reiser. Tilskudd per bruker ca kr 3000 i gjennomsnitt.
Göteborg	Store deler av transport til eldre og andre som har behov for det gis gjennom servicelinjer/mindre busser. Antall reiser er ubegrenset og må forhåndsbestilles, og gjelder i utgangspunktet for et avgrenset område.

	Ingen behovsprøving, kun bestilling av kort dersom en selv vurderer å ha behov for alternativ kollektivtransport. Det betales egenandel. En annen del av transporten til eldre og funksjonshemmede gis gjennom en dør til dør transport. Denne transporten er lovpålagt og krever skriftlig godkjenning.
København	Godkjenningsordning, antall reiser ubegrenset. Egenandel er avhengig av hvor mange reiser som brukes. For over ca 100 reiser årlig betales en høyere egenandel. Det brukes mindre busser til transporten.
Nederland	Store deler av transport til eldre og andre som ønsker det, gis gjennom et alternativ kollektivt transportsystem. Antall reiser er ubegrenset og må forhåndsbestilles, transporten gjelder innenfor fylker/byer. Den nasjonale "bovenregionaal vervoer" for forflytningshemmede krever godkjenning og brukerne gis ca 400 kilometer årlig, som kan brukes gjennom hele landet.

5.2 Utfordringer for dør til dør transport som et helhetlig kollektivtransporttilbud

Det overordnede målet for dør til dør transport er å kunne tilby et velfungerende transportsystem som tilfredsstiller det grunnleggende reisebehov hos brukere som ikke kan bruke det ordinære offentlige kollektivsystemet.

En TT bruker utrykker det slik: *"Min livskvalitet er avhengig av å kunne greie meg selv mest mulig. Fotpleie, hårpleie, apotek og banktjenester, innkjøp av blomster, bøker, magasiner, film etc – og nettopp at jeg mestrer dette selv, er meget viktig for min livskvalitet."* Transport fra dør til dør er en forutsetning for at vedkommende skal klare dette selv. Eksemplet illustrerer hvor viktig det er at brukere har mulighet til daglige reiser om nødvendig.

TT-ordningen bør i større grad enn i dag sees i sammenheng med ordinær kollektivtrafikk, slik at brukerne kan tilbys et helhetlig transporttilbud som supplert med nødvendig dør til dør transport. Dette i motsetning til i dag – der TT er en særordning.

Evalueringen har vist at TT-ordningen på mange områder har virket etter målsetningen, samtidig som det er behov for endringer og forbedringer. Det forhold at fritidsreiser automatisk reduseres ved fylte 67 år innebærer for mange at muligheten til å handle mat, sosial omgang, frisørbesøk med mer blir begrenset.

5.3 Forhåndsbestilling og samkjøring

Dagens TT-ordning er en dør til dør transport. Brukerne bestiller reiser ved å ringe etter drosje eller det tas kontakt med kjørekontoret for å bestille spesialbiltransport. Reiser til arbeid, utdanning og Oslo Lufthavn må bestilles senest kl. 17 dagen før reisen skal gjennomføres. Fritidsreiser kan bestilles som øyeblikkelig transport. Brukerne anbefales å ringe senest 45 minutter før ønsket hentetid. I tillegg må bruker ta hensyn til at bilen kan komme opptil 15 minutter før eller etter avtalt tid.

TT-brukere må påregne samkjøring for reiser til arbeid, utdanning og Oslo Lufthavn. Fritidsreiser ved bruk av vanlig drosje kjøres individuelt. Potensialet for samkjøring når det gjelder fritidsreiser er dermed lite utnyttet.

5.4 Fremtidige mulige alternative modeller for dør til dør transport knyttet til fritidsreiser

Det er vurdert alternative modeller for organisering av dør til dør transport når det gjelder

fritidsreiser for brukere over 67 år. Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har i brev av 13.06.2008 sendt forslag med tre alternative modeller basert på ubegrenset bruk av fritidsreiser til et bestemt område på høring, til brukerorganisasjoner og aktuelle virksomheter i kommunen. I høringsnotatet er det ikke foreslått endring i forhold til tildeling av TT-kort når det gjelder reiser knyttet til arbeid, barnehage, utdanning, avlastning og skolefritidsordningen.

6. Høringsuttalelser knyttet til utkast med ubegrenset bruk av fritidsreiser til et bestemt område

Norges Handikapforbud Oslo støtter modellen der reiser forhåndsbestilles og bruk av minibuss. Andre ønsker å opprettholde dagens TT-ordning. Blant annet mener Det sentrale eldreråd at de som har mest behov for TT-transport vil få et dårligere tilbud med forslagene til ny ordning i forhold til dagens ordning med individuell transport fra dør til dør, og uttaler at de ønsker å opprettholde dagens TT-ordning.

Eldreombudet fraråder å innføre ny modell som bygger på bruk av minibuss, men vurderer at minibusser for transport kan være hensiktsmessig for beboerne på sykehjem. Norges Blindeforbud mener at en ikke kan basere seg på samkjøring og planlegging av reiser.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Oslo (FFO Oslo) har forståelse for at reisene må forhåndsbestilles og at det kan brukes både minibusser og drosjer. FFO Oslo viser ellers til at ordningen bør omfatte muligheter til å reise ut over Oslo kommunens grenser. Oslo og Akershus fylkeslag av Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende slutter seg til synspunkter som er fremført av FFO Oslo, men understreker viktigheten av at uavhengig av valgt ordning, skal sjåførene være godt kjent med situasjonen for mennesker med utviklingshemning.

6.1 Vurdering av høringsuttalelser samt forslag til tiltak

Innspill fra høringsinstansene viser at de fleste er positive til en enklere saksbehandling samt større mulighet for å reise etter behov. Flere viser også til at transport for funksjonshemmede skal være en naturlig del av den øvrige samferdsel i samfunnet, og at tildeling av TT- reiser ikke skal ha karakter av en sosialtjeneste eller en sosialpolitisk ordning

Det er kommet flere innsigelser mot modeller med ubegrenset bruk av fritidsreiser i et begrenset område. Det er dermed vanskelig å opprettholde forslaget som er sendt på høring. Basert på innspill fra høringsinstansene konstateres følgende:

- brukerne vil reise fritt innenfor Oslo uten å bytte til en annen buss/drosje
- det er ønske om en utvidelse av antall fritidsreiser til de som er over 67 år
- det bør være mulig å utvide TT-kjøring til nabokommuner og A-hus
- når det gjelder vurdering av søknad om flere reiser skal det være likebehandling
- det er ønske om en ordning som er lett å administrere og som gir mindre byråkrati

Med bakgrunn i høringsinstansenes uttalelse er modeller med ubegrenset bruk av fritidsreiser i et begrenset område ikke tatt med i de videre vurderingene.

7. Ny vurdering med forslag om prøveprosjekt

Det er lagt vekt på høringsinstansenes innvendinger mot høringsutkastet der det var foreslått ubegrenset antall reiser i et begrenset område for de som er over 67 år. Med bakgrunn i tilbakemeldingene som peker på behovet for flere fritidsreiser for alle, er det

vurdert pa nytt hvordan en innenfor foreliggende økonomiske rammer kan hente det beste fra ulike modeller og muligheter som finnes i datasystemer knyttet til transportplanlegging og flatestyring. I ny vurdering er det søkt å ivareta hensynet til brukere og det er nå vurdert en modell der fritidsreiser til alle dagens brukere av TT inngår. Tilbudet om utdannings-, arbeids-, dagsenter-, avlastnings og skolereiser foreslås ikke endret.

Dersom en tar utgangspunkt i det totale antall fritidsreiser samlet, vil dette gi muligheter for å utvikle og ta i bruk en modell som gir betydelige fordeler for samtlige brukerne. Det forutsettes at den fremtidige løsningen vil kunne gi brukere med behov for transport et tilnærmet ubegrenset antall reiser. Potensialet for flere reiser av dør til dør transport ligger i første omgang i ny teknologi herunder flatestyring og utnyttelse av moderne informasjonssystemer.

Selv om forslaget innebærer en fremtidig god løsning vil det være behov for å utprøve en forbedring av transporttilbudet. Det foreslås derfor et prøveprosjekt basert pa forhandsbestilling og samkjøring for alle fritidsreiser i to bydeler. Prosjektet vil kunne pagå i tre år hvorav 2009 forutsettes brukt til planlegging. Selve ordningen vil kunne utprøves i 2010 og 2011. Målet er a avklare effekten av en slik ordning. Det antas at optimal bruk av minibusser/drosjer gjennom samkjøring vil kunne gi tilbud om nødvendig transport. Det tas sikte pa å innføre forenklet brukergodkjenning- registrering av brukere.

Det betyr at de som vil benytte seg av bestillingstransport må henvende seg til bydelen trafikanten og bestille et *"bestillingstransportkort"*, som kan gis pa bakgrunn av brukers egen vurdering og legeerklæring som bekrefter behovet

Det skal også vurderes pa hvilken måte en kan åpne for å gi et alternativ kollektiv transporttilbud til de som oppholder seg i prøvebydelene uten å være registrert, for eksempel besøkende. Hovedprinsippet for fritidsreiser skal være at det er unødvendig med søknad om vanlig TT-kort.

Det vil i et prøveprosjekt vurderes en utbygging av bestillingstransporten der brukeren innen et bestemt tidspunkt melder inn reisemålet til en transportsentral. I prøvebydelene vil en bruker kunne reise ubegrenset innenfor prøvebydelenes grenser samt at brukeren kan gjennomføre inntil 200 reiser per år over bydelsgrensene og eventuelle nærområder i Akershus fylkeskommune. Dersom forhåndsbestilling og samkjøring av fritidsreiser pa sikt kan innføre i alle bydeler, antas det at det kan reises etter behov også innenfor Oslo kommunes grense og eventuelle nærområder.

En ordning der fritidsreiser går over fra enkeltreiser til samkjøring i maxitaxi/minibusser innebærer at flere reiser kollektivt. Ordningen medfører mindre biltrafikk og bidrar til en miljøforbedring ettersom en øker antall kollektivreiser på bekostning av reiser med personbil/drosje.

Som en konsekvens av ønsket om flere reiser og mindre byråkrati vil forhandsbestilling av reiser være nødvendig. I prøveprosjektet må brukeren innen et bestemt tidspunkt bestille reisen ved transportsentralen.

I utgangspunktet vil det være et krav at brukeren må bestille transporten senest 1 time før ønsket hentetid. Innføring av forhåndsbestilling er ikke noe nytt og innenfor dagens system forhåndsbestilles både reiser med spesialbil og arbeidsreiser.

For dem som ikke kan eller vil delta i en forsøksordning vil eksisterende ordning bli opprettholdt. Dette kan f.eks være personer med enkelte former av epilepsi, hyperaktivitet, atferdsavvik eller andre forhold.

I utgangspunktet vil billettprisen for brukeren være lik de takster som bystyret fastsetter for TT-transport.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

I henhold til forskrift om offentlige anskaffelser vil kommunen utlyse en anbudskonkurranse knyttet til TT-transport der det vil søkes en bredde i antall transportører. Forslaget om alternativ modell for organisering av TT-ordningen gjennomføres innenfor dagens gjeldende økonomiske rammer. I gjennomføringen av proveprosjektet må budsjett- midler overført bydelene gjennom kriteriesystemet trekkes ut av rammen fra de bydelene som er med i proveprosjektet.

Arbeidet vil bli organisert som et eget prosjekt. Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester vil ha ansvar for planlegging og gjennomføring av en forsøksordning og for koordineringen av prosjektet. Det etableres samarbeid med de aktuelle bydelene, brukerorganisasjonene og Ruter AS om strategier for gjennomføring av prosjektet.

Kostnadene til prosjektet forutsettes dekket innenfor dagens rammer.

En forsøksordning vil innebære en innsparing på behandling av søknader om TT-kort samt søknader om tildeling av flere fritidsreiser for pilotbydelene. Det forutsettes at kostnader til lokal prosjektdeltakelse kan dekkes ved at pilotbydelene omdisponerer de nåværende ressursene til forvaltning og administrasjon.

9. Byrådets vurdering

Byrådet har gjennom evalueringen fått bekreftet at Oslo kommune har et godt TT-tilbud og at ordningen i hovedsak fungerer bra. Hensikten med denne saken er å gjøre et godt TT-tilbud enda bedre. Rapporten fra Ramboll Management gir klare råd om hvilke områder det er nødvendig å arbeide videre med. En av utfordringene det har vært pekt på er i forhold til systemløsning. Byrådet legger til grunn at anbefalinger fra Ramboll vurderes og følges opp, herunder å sørge for gode systemløsninger gjennom en konkurranse ved kjøp av TT- transporttjenester.

Bystyret har gjennom opprettelse av Ruter AS fått et selskap hvor en av de viktigste oppgavene er å arbeide for et helhetlig, rasjonelt og tilpasset kollektivtransportsystem. Byrådet vurderer det som naturlig at ansvaret for kjøp av TT-tjenester legges til Ruter AS.

Utredningen til vedtakspunkt 2 om å koble drosjeløyvene med sikte på at alle taxier skal ha tilbud om TT-transport, har møtt en del motstand. Dette fordi en slik ordning forutsetter at brukerne tildeles en kvote i form av pengebeløp/antall kilometer.
Ved avveiningen har byrådet vektlagt brukerorganisasjonenes synspunkter om at dette ikke er den beste løsningen for videreutvikling av TT-ordningen i Oslo. Byrådet vil imidlertid gjennomføre en anbudskonkurranse der kommunen åpner for å inngå kontrakter med flere leverandører, som tilfredsstiller de kvalitetskrav som stilles når det gjelder TT-transport.

Utredningen viser også at en løsning der brukerne av spesialtransport skal ha valgfrihet mellom minst to transportører vil medføre økte utgifter for Oslo kommune. Kun en liten andel av brukerne mener at valgfrihet mellom transportører er viktig. Byrådet foreslår derfor ikke å prioritere en slik løsning.

For at brukerne skal *kunne delta på lik linje som andre* i samfunnslivet anser brukerorganisasjonene at det bør tildeles flere reiser til brukere over 67 år, samt at tilleggsreiser bør gis i større grad til de som søker om dette. Byrådet registrerer dette som et sentralt innspill.

Erfaringer fra andre steder viser at et tilbud som dekker reisebehovet for en stor del av dagens TT-brukere kan gjennomføres ved at reiser forhåndsbestilles, og at det innføres samkjøring. Etter byrådets vurdering vil et godt fungerende bestillingssystem for samordning ivareta brukernes behov for forutsigbarhet og planlegging. Byrådet mener at kapasiteten knyttet til TT vil kunne utnyttes bedre dersom transporten forhåndsbestilles og at det benyttes samkjøring.

I denne saken har det vært sett på modeller som benyttes andre steder som kan være av interesse for Oslo. Dette er alternative former for organisering og utføring av transport for forflytningshemmede som kan ha overføringsverdi for Oslo kommune. Det vil være spesielt interessant å prøve ut en ordning der det ikke skal søkes om TT-kort, og hvor det kan reises innenfor kommunen og eventuelle nærområder. Alternativet innebærer at tilbudet om fritidsreiser kan økes vesentlig innenfor dagens økonomiske rammer, samt at saksbehandlingen reduseres betydelig.

Byrådet har tro på at brukerne vil være best tjent med innføring av en annen transportordning enn det som tilbys i dag. Med riktig anvendelse av transportsystemer innenfor persontransport vil beregning av reisetid, flåtestyring og ruteplanlegging kunne gi en langt bedre TT-ordning enn i dag.

Byrådet vil bruke to bydeler som prøvebydeler for å utvikle et bedre TT-tilbud, der viktigste hovedgrep er fokus på forhåndsbestilling og samkjøring. Byrådet legger vekt på samarbeid med brukerorganisasjoner i planlegging og gjennomføring av en slik forsøksordning.

Byrådet går inn for å begynne med en forsøksordning i to prøvebydeler. Prøveprosjektet vil kunne pågå i tre år hvorav 2009 brukes til å forberede og organisere prøveprosjektet. Dersom erfaringene blir positive, kan en ny organisering av TT-ordningen knyttet til fritidsreiser utvides til å gjelde hele byen. Dette kan på sikt innebære mindre byråkrati når det gjelder fritidsreiser og medføre at TT-reisende på dette området likestilles mer med andre kollektivreisende.

Byrådet viser også til at regjeringen vil sette i gang et forsøksprosjekt i ett eller flere fylker hvor bestillingstransporten knyttet til TT utbygges. Fylkeskommunene/Oslo kommune er invitert til å søke om midler til gjennomføring av forsøk med samordning av bestillingstransport og TT-transport.

Gjennom samkjøring og forhåndsbestilling av samtlige fritidsreiser vil en ha mulighet til å tilby langt flere reiser innenfor dagens kostnadsramme. Det antas at de gevinstene brukerne vil oppnå ved å kunne reise tilnærmet ubegrenset innenfor kommunes grenser, vil veie opp for at en må planlegge og bestille reiser på forhånd.

Det vurderes at ordningen vil gi et mer tilgjengelig samfunn og et mer likeverdig transporttilbud til de som ikke kan benytte den ordinære kollektivtransporten. Byrådet ser utfordringer med å innføre en ordning som kommunen ikke har erfaring med. På den annen side, har modellen fungert bra andre steder og den kan gi en mer effektiv og bedre TT-ordning i Oslo. Byrådet vil derfor sørge for at erfaringer og godt aksepterte modeller fra andre steder legges til grunn ved utviklingen av en forsøksordning i Oslo.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Evalueringen av TT-ordningen tas til orientering.

2. Det gjennomføres åpen anbudskonkurranse om ordinær TT-transport.

3. Byrådet gjennomfører i samarbeid med Ruter AS, aktuelle bydeler og brukerorganisasjoner proveprosjekter med samordning og bestillingstransport av fritidsreiser knyttet til TT-transport. Prosjektet skal pågå i tre år hvorav 2009 skal brukes til å forberede provepresjektet.

Byrådet, den 12 FEB 2009

Erling Lae

Joran Kallmyr

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Evalueringsrapport fra Rambøll Management

Horingsuttalelser:
Norges Handikapforbund i Oslo
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
Det sentrale eldreråd
Eldreombudet
Norges Blindeforbund Oslo fylkeslag
Oslo og Akershus fylkeslag av LUPE
Bydel Nordstrand
Bydel Alna
Bydel Grünerlokka
Bydel Ullern
Bydel Bjerke
Bydel Vestre Aker
Bydel Frogner
Bydel Ostensjo
Bydel St Hanshaugen
Bydel Nordre Aker
Bydel Grorud
Radet for funksjonshemmede

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Samferdselsdepartement
Postboks 8010 Dep.
0030 Oslo

Dato: 19.01.2009

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
	200804521-2	Truus Greuter Bøe, 23 46 11 56	616

OVERSENDELSE AV SØKNAD OM MIDLER TIL GJENNOMFØRING AV FORSØK MED SAMORDNING AV BESTILLINGSTRANSPORT OG TT-TRANSPORT

Det vises til mottatt brev, datert 23.10.2008, der fylkeskommunene/Oslo kommune inviteres til å delta i prøveprosjekt med samordning av bestillingstransport og TT-transport.

Med forbehold om bystyrets godkjenning vil Oslo kommune prøve ut en ordning med bestillingstransport for dem som ikke kan benytte seg av vanlig kollektivtransport.

I den vedlagte prosjektskissen er det angitt hvordan prosjektet er planlagt gjennomført. Oslo kommune v/Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester søker om totalt 2 mill. kroner til gjennomføring av et forsøk med samordning av bestillingstransport og TT-transport i perioden 2009 - 2011.

Kommunen vil kunne igangsette mer detaljert planlegging av prosjektet umiddelbart når bystyret har behandlet sak om TT. Vi håper Samferdselsdepartementet vil se positivt på vår søknad. Dersom det er uklarheter eller behov for ytterlige avklaringer/presiseringer ber vi om at det tas kontakt med vår saksbehandler.

Med vennlig hilsen

Bjørg Månum Andersson
kommunaldirektør

Åse Snåre
helse- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Prosjektskisse: Prøveprosjekt bestillingstransport

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Postadresse:
Rådhuset, 0037 Oslo
E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Prosjektskisse

Bestillingstransport for de som ikke kan benytte seg av vanlig kollektivtransport - forsøksprosjekt i Oslo kommune

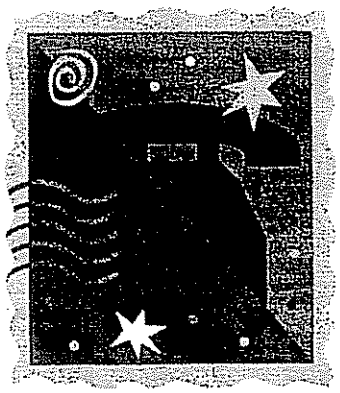

Oslo kommune v/Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Postadresse: Rådhuset, 0037 Oslo
e-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no
kontaktperson: Truus Greuter Bøe
e-post: truusgreuter.boe@radhuset.oslo.kommune.no

Søker:
Oslo kommune (k.nr. 301) ved Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester.
Det søkes om 2,0 mill. kroner til gjennomføring av prøveprosjekt.

Innledning

I forbindelse med Stortingets tilslutning til St. prp. nr. 1 (2008-2009) for Samferdselsdepartementet, søker Oslo kommune om støtte til et prøveprosjekt knyttet til samordning av bestillingstransport og TT-transport.

Bakgrunn

Oslo kommune har over lengre tid vurdert hvordan eksisterende TT-transport kan tilrettelegges slik at en får et bedre tilbud til dem som ikke kan bruke vanlig kollektivtransport. Med forbehold om bystyrets godkjenning vil Oslo kommune prøve ut en ordning i en til to bydeler med bestillingstransport for eldre, funksjonshemmede og andre som ikke så lett kan ta vanlig kollektivtransport. Planlagt bestillingstransport vil gjelde for såkalte TT-fritidsreiser, ettersom reiser til arbeid, utdanning, skole med mer fra før forhandsbestilles og samkjøres.

Bestillingstransporten knyttet til fritidsreiser er planlagt utformet slik at alle som har behov vil kunne reise ubegrenset innenfor prøvebydelens grenser. Inntil omfang og kostnader er avklart vil opptil 200 reiser kunne brukes innenfor Oslo kommunes grenser og ev til nærliggende steder som f.eks A-hus eller et kjøpesenter som ligger i nærheten av kommunes grense og aktuell prøvebydel. Transporten må bestilles på forhånd, og det forutsettes samkjøring.

For å dekke brukerens behov vil vi også se på mulighet for at bestillingstransport og samkjøring kan brukes til behandlingsreiser, som i dag for hver reise krever tilsendt rekvisisjon fra lege eller behandleren. Vi har kontaktet Helse Sør-Øst for mulig samarbeid.

Målsetting og målgruppe

Målsettingen for prosjektet er å utvikle et best mulig alternativt kollektivtransporttilbud i Oslo for dem som ikke kan bruke vanlig kollektivtransporttilbud, ved å tilby bestillingstransport. Videre er målet knyttet til å utnytte ressursene best mulig, herunder å redusere enkelt transporter.

Tiltak som må iverksettes for å nå dette målet:

- En behovskartlegging blant målgruppen
- Informasjons og markedsføring
- Mulighet for bestilling gjennom Internet eller bestillingssentral
- Anskaffe nødvendige datasystemer
- Anskaffelse av transporttjenester

Organisering av arbeidet

Prosjektet vil bygge på erfaringer som er gjort andre steder. Prosjektet organiseres og vil vare i en 3 års periode. Oslo kommune v/Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester er ansvarlig for prosjektet. Planlegging av prosjektet gjennomføres i samarbeid med Ruter AS, Helse- og velferdsetaten, samt en til to bydeler og evt. Helse Sør-Øst.

Det vil bli etablert en ressursgruppe bestående av prosjekteier og representanter fra ulike brukergrupper, som kan bidra i ulike faser i forberedelsesprosessen.

Prøveprosjekt i Oslo kommune

I brev av 23.10.2008 fra departementet er det stilt krav til prosjektskissen der følgende skal inngå:

1. **Beskrivelse av dagens regler for TT-transport, omfang av ordningen, samt dagens omfang av bestillingstransport/serviceruter herunder hvem som gjennomfører transporten i dag.**

2. **Tydelig beskrivelse av hvilke regeljustering som foreslås for TT-transport og hvilken utbygging av bestillingstransporten som foreslås, inklusive anslag for kostnadsøkninger og innsparinger – for årene 2009, 2010 og 2011.**

3. **Eventuell egenandel ut over eventuelle innsparte midler i hele forsøksperioden, fordelt på årene 2009, 2010 og 2011.**

4. **Behov for statlig støtte i hele forsøksperioden, fordelt på årene 2009,2010 og 2011.**

5. **Redegjørelse for hvordan de funksjonshemmedes organisasjoner vil bli trukket med i prosessen (opplegg for brukermedvirkning)**

6. **Angivelse av planlagt fremdrift og viktige milepæler**

7. **Nødvendig dokumentasjon**

Nærmere informasjon til punkt 1:

Vilkår for godkjenning.
For å bli godkjent som TT-bruker må en søker:

- på egenhånd være ute av stand til å benytte T-bane, sporvogn eller buss eller være ute av stand til å ta seg frem til holdeplass på egen hånd og
- ha en funksjonshemming som må antas å vare lenger enn 2 år og
- være registrert i folkeregisteret i Oslo og
- ha evne til å reise sammen med andre og
- være 6 år eller eldre. Barn under 6 år kan gis reisetilbud innenfor TT-ordningen til spesialbarnehage eller eventuell avlastning

Om transporten og hvem som gjennomfører transporten

- Brukeren må betale egenandel
- I 2007 ble det gjennomført i overkant av 623 000 enkeltturer knyttet til fritidsreiser
- Brukeren må kunne påregne samordning av transporten når det gjelder reise til arbeid, utdanning mm
- I all hovedsak gjennomføres transport av fritidsreiser ved bruk av taxi og med transportører som har kontrakt med kommunen.

Omfang av ordningen: Dagens ordning gir godkjente TT-brukere nødvendig transport til utdanning, arbeid (herunder dagsenter), skole, barnehage, avlastning og skolefritidsordning.

Bystyret fastsetter antall fritidsreiser for de ulike brukergruppene i de årlige budsjettvedtak. For brukere mellom 6 og 67 år er kvoten for i år fastsatt til 150 reiser. For brukerne over 67 år er det tildelt 50 fritidsreiser, med unntak for brukerne over 67 år som er blinde, svaksynte eller rullestolbrukerne der kvoten er 150 reiser.

Dagens bestillingstransport og samordning er i dag knyttet til brukerne som bruker spesialbiltransport og de som bruker TT til arbeid, utdanning mm. Denne transporten gjennomføres i dag ved bruk av minibusser og taxi.

Nærmere informasjon til punkt 2:

Det planlegges en prøveordning med bestillingstransport i en tidsavgrenset periode i en til to bydeler. Ordningen tar sikte på å innføre en form for brukergodkjenning og tildeling av kort, som kan gis automatisk på bakgrunn av brukers egen vurdering og/eller legeerklæring, som bekrefter behovet på en mer utfyllende måte. Søknad og søknadsprosedyrer til et kort skal være enkelt, og eventuelle kort må kunne utstedes av bydelens servicetorg eller for eksempel "Trafikanten". Det forutsettes at en slik registreringsordning av brukere ikke er til hinder for å oppnå intensjonen i departementets forslag.

Det er tenkt at ordningen bør være slik at alle som i perioder har begrenset mobilitet kan bruke ordningen, også besøkende til Oslo. Vi er derfor i tvil om det er nødvendig å endre gjeldende TT-forskrift, da forskriften fortsatt skal være gjeldende for brukerne i de bydeler som ikke deltar i prøveordningen. Dersom evalueringen av prøveprosjektet viser seg å være vellykket mener vi at behovet for å endre gjeldende forskrift er tilstede. En endring skal da klarere presisere regler for tildeling av TT-kort, til arbeids, utdanningsreiser mm, og nye bestemmelser for å kunne bruke bestillingstransport for såkalte fritidsreiser. For øvrig vil det jo alltid være behov for individuelt TT-transport for enkelte.

Vi ser for oss et prøveprosjekt der den planlagte bestillingstransporten markedsføres og der det gis god informasjon om den planlagte ordningen til både TT-brukere og andre som ikke så lett kan ta vanlig kollektivtransport

I prøvebydelen vil de som er TT-bruker pr i dag kunne velge om de vil delta i ordningen eller beholder sitt TT-kort, som kun gir dem et begrenset antall reiser. Det antas at det vil være en del skepsis blant enkelte TT-brukere, men med god informasjon er det grunn til å tro at de fleste vil velge deltakelse i prøveprosjektet.

Prøveprosjektet tar utgangpunkt i gjeldende rammer gitt TT-ordningen. Utvikling og planlegging av bestillingstransport vil likevel kreve midler utover de som er avsatt til TT. En forutsetning for å få en eventuell kostnadsreduksjon er at alle TT-brukere vil velge bestillingstransport til sine fritidsreiser. Dette representerer en usikkerhet, men det er lagt opp til at kostnadene til transport dekkes gjennom gjeldende budsjettsrammer. Foreløpig er en reduksjon i kostnader vanskelig å beregne, men en eventuell reduksjon kan f.eks anvendes til endringer i brukers egenbetaling.

Nærmere informasjon til punkt 3:

Ressursbruk/Finansiering
Kommunens bruk av egne personalressurser ved innføringen av en bestillingstransport løsning vil utgjøre et betydelig beløp. Prosjektgruppen vil i hovedsak bestå av kommunens ansatte, men det antas at det vil være behov for kjøp av bistand til gjennomføring av bestilling av tjenester og inngå kontrakter. Det er estimert at prosjektet vil kreve en betydelig informasjonsdel, der det er ønskelig med informasjon gjennom annonser i ulike media, brosjyrer og møtevirksomhet.

Forsøksprosjektet vil bestå av ulike aktiviteter herunder: å inngå nødvendige avtaler med leverandører til transport, planlegging av transport og bestillingssystemet er sentrale. Foreløpig er det vanskelig å gi et eksakt kostnadsanslag da det er mange usikre faktorer knytet til beregningene. Blant annet er det vanskelig å anslå passasjerutvikling og antall transportenheter ut fra dette.

Prosjektet finansieres i stor grad ved bruk av interne budsjettmidler. I tillegg søkes Samferdselsdepartementet om midler. Et foreløpig anslag begrenset til planleggingen, anskaffelse og utbygging av bestillingstransporten, samt markedsføring og informasjon er beregnet å koste ca 2,6 mill. kroner i prosjektperiode. Transporttilbudet er planlagt gjennomført ved bruk av minibusser/taxi og det beregnes å bruke fire til seks minibusser daglig. For 2010 og 2011 er kostnadene til transport og håndtering av mottatte bestillinger beregnet opptil 18 mill. kroner.

Kostnader	**2009**	**2010**	**2011**
Prosjektleder samt bistand til behovskartlegging mm	**0,7 mill**	**0,7 mill**	**0,7 mill**
Markedsføring og informasjonsmateriale (ulike språk)	**0,3 mill**	**0,1 mill**	**0,05 mill**
Kjøp av data løsninger	**ukjent**		
Kjøp av transport/ håndtering av bestillinger		**9 mill**	**9 mill**
Produsere *bestillingstransport* kort til brukere	**0,05 mill**	**0,01 mill**	**0,01 mill**
Sum	**1,05 mill**	**9,81 mill**	**9,76 mill**

Nærmere informasjon til punkt 4:

Det søkes om midler til dekke utgifter til prosjektleder, markedsføring samt produksjon av kort. Et samlet tilskuddsbehov for utprøving av bestillingstransport til en alternativ transport ordning fra Samferdselsdepartementet på to millioner kroner er sannsynlig.

Nærmere informasjon til punkt 5:

En av hovedstrategier i Oslo kommune er brukermedvirkning. Brukerkunnskap er verdsatt og en gjennomføring av forsøksprosjektet skal skje i dialog med de aktuelle brukerorganisasjonene. For å sikre brukermedvirkning i prosjektet skal det opprettes en referansegruppe. Målet med gruppen vil være å bistå med kompetanse og gi innspill til prosessen. Referansegruppen er planlagt bestående av brukere og prosjekteier og vil ha følgende sammensetning:

Råd for funksjonshemmede i samarbeids bydel	
Eldreråd i samarbeids bydel	
Råd for funksjonshemmede i samarbeids bydel	
Eldreråd i samarbeids bydel	
Ruter:	Produksjonsavdeling
Helse- og velferdsetaten	
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester:	Seksjon for helse- og omsorg
Helse Sør Øst	

Nærmere informasjon til punkt 6:

Planlagt fremdrift og viktige milepæler

Aktiviteter	2009	2010	2011	2012
Prosjektet etableres og styringsgruppe oppnevnes	x			
Informasjon om prosjektet og informasjon til bydelene	x			
Informasjon til brukere	x	x	x	
Forberedelser for innføringen av bestillingstransport knyttet til fritidsreiser	x			
Konkurransegrunnlaget kunngjøres	x			
Tilbudsfrist	x			
Kontrakter er fremforhandlet og undertegnet	x			
Oppstart av tilbudet		x		
Videreføring av tilbudet			x	
Evaluering			x	x

Nærmere informasjon til punkt 7:
Byrådssak om prøveprosjekt med samordning av bestillingsreiser av TT fritidsreiser vil bli oversendt etter behandlingen i bystyret.

Oslo kommune

28/09

OSLO KOMMUNE
BYDEL ØSTENSJØ
1 APR 2009
200900146
UG
AVD
SAK
940.4

Bydel Østensjø
Postboks 157 Manglerud
0612 OSLO

Dato: 30.03.2009

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
	200900011-30	Inger-Lise Kjos, 23433064	204

VEDR. RAPPORT FRA UANMELDT TILSYN 10.02.09 VED ØSTENSJØ BO- OG SERVICESENTER.

Vi viser til overnevnte rapport mottatt 02.03.09

Sykehjemsetaten har følgene kommentarer til rapporten:

Samtale med ansvarlig sykepleier:
2b. personalet

- Det bekreftes at det til tider hospiterer utlandske sykepleier ved Østensjø bo og servicesenter. Disse sykepleierne blir fulgt opp av et eksternt vikarbyrå, de deltar bla. på norskkurs i den perioden de hospiterer.

2c. bygningsmessige forhold.

- Dekselet i taket i vinterhagen er reparert.
- Det ble vurdert at det ikke var behov for varme ovner på toalettene, da det skal kunne holde med varmekabler. Hvis det allikevel er et behov for mer varme, vil det bli gjort de nødvendige justeringer.
- Det vil bli hengt opp skilt for å varsle om viften på røykerommet.
- Skinner til oppheng av bilder er bestilt

2d. forsinket alarm

- Ventilasjonssystemet på skyllerom er ikke ferdig installert. Det er mulig at en annen type røykvarsel skal monteres.
- Telefonproblemer. Det viser seg at de forsterkerne som ble montert ikke var sterke nok og de må byttes igjen.

Den 16.03.09 var det et års befaring ved Østensjø bo og servicesenter. De bygningsmessige mangler ble tatt opp på befaringen.

3. brukertilfredshet

- Det er planlagt møte med pårørende for å gjennomgå brukerundersøkelsen. En kort oppsummering fra møte, vil bli sendt til tilsynsutvalget, da dette var ønskelig jf. Siste rapport.

5.ubesvart spørsmål i rapport av 2.12.08
Det har ikke vært utstrakt kontakt med skoler, men institusjonen har blitt oppsøkt av elever som har tatt direkte kontakt. Elevene har ønsket praksis. Elever fra Sofienberg videregående og Holtet videregående har hatt praksis en dag i uken. Østensjø bo og servicesenter har hatt god erfaring med ordningen, dette gjelder både de ansatte og pasienter.

Sykehjemsetaten syns det er viktig og nødvendig at institusjonene tilbyr praksisplasser, dette med tanke på forståelse for omsorgsfaget og ny rekruttering til faget.

For øvrig tas rapporten til orientering:

Med hilsen

Bente Riis
Etatsdirektør

Anne Berger Sørli
Områdedirektør II

...O KOMMUNE
...L ØSTENSJØ
20 FEB 2009
S... 200900140-1 ...UG
AVD
SA... 340.4

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG II

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET **UANMELDT MØTE**

Institusjon: Østensjø bo-og servicesenter **Møtedato:** Onsdag 10.2.2009 **Tid:** kl.18.00-19.45

Til stede fra tilsynsutvalget:
Knut Elgsaas, leder
Edna Thomassen
Forfall:
Inger Haagaas

Til stede fra institusjonen:
Irene Wæhle, ansvarlig sykepleier

1. Samtale med beboer
Utvalget hadde først en samtale med en beboer på rommet hennes. Hun var godt fornøyd med de tjenester og tilbud hun fikk på sykehjemmet. Hun var også godt fornøyd med rommet, selv om hun nok ville ha valgt andre gardiner dersom hun hadde fått velge.
Maten var god, men den var bedre den gangen kokken lagde maten selv.

2. Samtale med ansvarlig sykepleier
a. Beboerne
Det var 16 beboere på senteret. Siden forrige tilsyn var en beboer flyttet hjem og en ny beboer flyttet inn.

b. Personalet
Bemanningen på dag, kveld- og nattskift er som tidligere.
Et privat firma har fått anledning til å plassere utenlandske sykepleiere i arbeid på sykehjemmet for å få praksis til autorisasjon som sykepleiere. De er behaglige og flinke. Men de behersker norsk dårlig. De fleste beboere har problemer med å snakke. Wæhle reagerte på beboernes fortvilelse over problemene de hadde med å uttrykke seg slik at de ble forstått av personale som behersket norsk dårlig.
Merknad:
Hva kan gjøres for å bedre kommunikasjon mellom beboere og personale som behersker norsk dårlig ?

c. Bygningsmessige forhold
- Vinterhagen
  Et deksel på et av varmeovnene i taket hang løst.

- Varme på toaletter og garderobe
  Varmeovn er nå installert i garderobe, men mangler fortsatt på toalett.

- Luftrenser på røykerommet
Det er installert luftrenser på røykerommet. Men den må stilles på turbo når noen røyker, ellers gis et forvarsel om brannalarm. Et skilt i røykerommet bør gjøre brukere av rommet oppmerksomme på det.

- Skinner til oppheng av bilder på beboerrom
Skinner er ennå ikke montert.
Merknad:
Når vil dette skje?

d. Forsinket alarm
Wæhle opplyste at med mye damp på skyllerommet eller for mye røyk på røykerommet kunne brannalarmen bli utløst i form av et forvarsel før brannvesenet får melding. Det er foreslått at det installeres en såkalt forsinket alarm i disse rommene.

e. Telefonproblemer
Wæhle opplyste at det var dårlig forbindelse til institusjonstelefonen som personalet hadde når de kom et stykke fra inngangspartiet i sykehjemmet.
Merknad:
Hva kan gjøres for å rette på det?

f. Ny informasjonsbrosjyre
En ny informasjonsbrosjyre om sykehjemmet blir utgitt i nær framtid.

3. Brukertilfredshet blant pårørende til beboere i sykehjem i Oslo
I desember 2008 utga Helse-og velferdsetaten en undersøkelse om brukertilfredshet blant pårørende. Den foregikk i august 2008. Spørreskjemaet var sendt til pårørende til 13 beboere, 5 av disse svarte.
Det var i alt 39 spørsmål inndelt i 8 grupper, bl.a. Resultat for brukerne, Trivsel, brukermedvirkning m.m.
Spørsmålene var av typen:
" I hvor stor grad opplever du at beboeren trives på det rommet han/hun bor på?"
Spørsmålene skulle vurderes på en skala 1, 2,3,4. Svaret *"svært liten grad"* hadde verdien 1 og svaret *"svært stor grad"* hadde verdien 4. I tillegg kunne svareren krysse av for *"vet ikke"*.
På spørsmålet *" Alt i alt, i hvor stor grad er du fornøyd med sykehjemmet beboeren bor på?"* var gjennomsnittskarakteren til de 5 som svarte, 2,80, blant de laveste av de sykehjem som var med i undersøkelsen. Gjennomsnittskarakteren varierte på de forskjellige spørsmålene fra 4,0 og til 2,0.
Utvalget gikk gjennom spørsmålene og svarene med Wæhle. Flere av spørsmålene er slik formet at de kan ha blitt tolket på ulik måte av dem som svarte. Det kan derfor være uklart hva svarerne for eksempel har vært misfornøyd med.
Merknad:
Utvalget foreslår at sykehjemmet inviterer pårørende og ansatte til et møte der man går gjennom pårørendeundersøkelsen og drøfter åpent de mangler eller svakheter som kan ligge til grunn for noen av de svar som er gitt. Utvalget ville sette pris på å få et kortfattet referat fra et slikt møte.

4. Gave til senteret og Spaniatur
Utvalget viser til rapport fra tilsyn 2.12.08. Alle papirer og fullmakter er nå i orden. Styret i stiftelsen har sitt første møte på senteret 9. Mars.

Det er bestilt tur til Spania i perioden 5.-19.mai for 5 beboere og 6 ansatte.

5. Ubesvart spørsmål i rapport av 2.12.08
Utvalget viser til sin merknad og sitt spørsmål i pkt. 5 i rapport fra 2.12.08 i forbindelse med praktikanter fra helse- og sosialutdanningen på videregående skoler.
"Merknad:
Dette synes å være en glimrende ordning der ungdom som er interessert i arbeide innenfor helse og omsorg kan bli kjent med forholdene på et sykehjem.
Utvalget har i en rekke rapporter påpekt at knapphet på personale fører til at beboere som ønsker det ikke får komme ut på tur så ofte som de ønsker. Personalet har heller ikke tid nok til å prate med beboerne så mye som det kunne være ønskelig.
Dette er oppgaver der praktikanter kan yte en verdifull innsats.
Utvalget ber om å få opplyst om det er opprettet et samarbeid mellom Sykehjemsetaten og videregående skoler om å sikre et tilstrekkelig antall praksisplasser."
Merknad:
Utvalget ber om at spørsmålet besvares.

5. Klager eller mishagsytringer
Wæhle kjente ikke til noen klager siden siste tilsyn. Hun kjente til at en pårørende hadde kommet med en mishagsytring angående påkledningen til en beboer. Dette var nå brakt i orden.

Østensjø, 10.2.2009

Knut Elgsaas(s) Edna Thomassen(s)
Leder av utvalget

29/09

BYDEL ØSTENSJØ

OSLO KOMMUNE
BYDEL ØSTENSJØ
31 MAR 2009
2008002946:56
AVD
SAK BEH.:
AV 2404

ÅRSRAPPORT 2008

FRA

TILSYNSUTVALG 2

1. Medlemmer/varamedlemmer:

Knut Elgsaas(A), leder	vara: Liv Thorstensen(A)
Inger Haagaas(H)	vara: Ole Richenberg(H)
Edna Thomassen (Eldrerådet)	vara: Torleif Werenskiold (Eldrerådet)

2. Institusjoner under utvalgets tilsyn:

- Oppsalhjemmet med daghjem
- Manglerudhjemmet
- Østensjø bo-og servicesenter

I alle avdelinger i disse institusjonene er det oppslag med informasjon om tilsynsutvalgets oppgaver og navn, adresse og telefon til utvalgets medlemmer og varamedlemmer.

3. Utvalgets oppgaver:

Utvalget utøver tilsyn i henhold til §2-5 i reglement for bydelsutvalg og reglement for tilsynsutvalg vedtatt av bystyret 25.5.2005.
Utvalget ble oppnevnt av bydelsutvalget i møte 4.2.2008 for perioden 2008-2011.

4. Tilsynsmøter:

Tilsynsutvalg 2 har hatt følgende anmeldte(A) møter og uanmeldte(UA) møter i 2008:

Oppsalhjemmet	Manglerudhjemmet	Østensjø bo-og servicesenter
01.04.08(UA)	23.04.08(A)	12.03.08(UA)
28.05.08(A)	17.06.08(UA)	06.05.08(A)
06.10.08(UA)	28.10.08(A)	17.09.08(UA)
09.12.08(UA)	17.12.08(UA)	02.12.08(A)

5. Informasjon om det enkelte tilsynsmøte:

Fire av utvalgets 12 møter i 2008 ble lagt til formiddager.
I etterfølgende oversikt gis informasjon om det enkelte møte, ukedag, tidsrom, antall merknader i utvalgets rapport fra møtet og antall medlemmer/varamedlemmer som var til stede på møtet.
Rapportene, unntatt saker på B-kart, er offentlig tilgjengelige. Utvalgets rapporter, Sykehjemsetatens kommentarer til rapportene og bydelsdirektørens forslag til vedtak, finnes på bydelens internettsider under bydelsutvalget, innkallinger og sakskart.
Vedtakene bydelsutvalget har truffet om den enkelte rapport finnes på bydelens internettsider under bydelsutvalget, protokoller.

OPPSALHJEMMET Møtedag/dato	Tidsrom	Antall merknader	Antall medlemmer/vara
Tirsdag 01.04.08(UA)	17.00-18.45	5	3
Onsdag 28.05.08(A)	19.00-20.45	2	5
Mandag 06.10.08(UA)	19.00-20.15	0	3
Tirsdag 09.12.08(UA)	11.00-12.30	3	3
MANGLERUDHJEMMET: Møtedag/dato	Tidsrom	Antall merknader	Antall medlemmer/vara
Onsdag 23.04.08(A)	12.00-13.20	5	5
Tirsdag 17.06.08(UA)	17.30-19.00	6	3
Tirsdag 28.10.08(A)	12.00-14.00	8	3
Onsdag 17.12.08(UA)	17.30-18.45	2	3
ØSTENSJØ BO-OG SERVICESENTER: Møtedag/dato	Tidsrom	Antall merknader	Antall medlemmer/vara
Onsdag 12.03.08(UA)	11.45-13.15	1	3
Tirsdag 06.05.08(A)	17.30.20.15	2	5
Onsdag 17.09.08(UA)	11.45-13.45	8	3
Tirsdag 02.12.08(A)	12.00-13.30	5	3

Merknader:
Tilsynsutvalget gir en merknad i sin rapport til bydelsutvalget når det er et forhold eller en sak som utvalget vil gjør bydelsutvalget oppmerksom på. Det kan også gjelde et spørsmål som utvalget ber institusjonen eller bydelsadministrasjonen svare på for en eventuell videre oppfølging fra utvalget ved senere tilsyn.
En merknad kan være en informasjon til bydelsutvalget om en positiv utvikling ved en institusjon. En merknad gis også når utvalget mener det er forhold som bør rettes på.

Anmeldte og uanmeldte møter:
Tilsynsutvalget skal i henhold til reglementet ha minst to anmeldte og to uanmeldte tilsyn hvert år.

6. Behandling av utvalgets rapporter i bydelsutvalget:
I 2008 behandlet bydelsutvalget 4 av tilsynsutvalgets rapporter fra 2007.
Utvalget har hatt 12 tilsyn i 2008. Bydelsutvalget har i 2008 behandlet rapporter fra 8 av tilsynene i 2008. De øvrige 4 rapportene fra 2008 ble behandlet i bydelsutvalget i 2009.
Til hver rapport fra tilsynsutvalget utarbeider Sykehjemsetaten et saksframlegg med eventuelle kommentarer og svar på de merknader og spørsmål utvalget har tatt opp i rapporten.
Tilsynsutvalgets rapporter med Sykehjemsetatens kommentarer og bydelsdirektørens forslag til vedtak, legges fram for bydelsutvalgets arbeidsutvalg, omsorgskomiteen og eldrerådet før de behandles i bydelsutvalget.

Vedlagte oversikt over behandlingen av tilsynsrapportene i bydelsutvalget viser møterekke, saksnr. og institusjon og møtedato for tilsynsutvalget.
Fra tilsyn på Oppsalhjemmet 29.11.08 ble det lagt fram en rapport som ble behandlet på B-kart i bydelsutvalget 16.6.08. Fra tilsyn på Østensjø bo- og servicesenter 12.3.08 ble det lagt fram to rapporter. Den ene ble behandlet i åpent møte i bydelsutvalget, mens den andre ble behandlet på B-kart i bydelsutvalget 16.6.08.

Oversikt over møter i bydelsutvalget der rapportene ble behandlet

Møterekke	Sak	Hvor	
1/08 04.02.2008	18/08	Manglerudhjemmet	Møte 16.10.07
1/08 04.02.2008	19/08	ØBS	Møte 16.10.07
1/08 04.02.2008	20/08	ØBS	Møte 19.12.07
1/08 04.02.2008	21/08	Oppsalhjemmet	Møte 05.11.07
4/08 16.06.2008	103/08	ØBS	Møte 12.03.08
4/08 16.06.2008	B-kart	ØBS	Møte 12.03.08
4/08 16.06.2008	B-kart	Oppsalhjemmet	Møte 29.11.07
5/08 08.09.2008	142/08	Oppsalhejemmet	Møte 28.05.08
5/08 08.09.2008	143/08	ØBS	Møte 06.05.08
5/08 08.09.2008	144/08	Oppsalhjemmet	Møte 01.04.08
7/08 03.11.2008	191/08	Manglerudhjemmet	Møte 23.04.08
7/08 03.11.2008	193/08	Manglerudhjemmet	Møte 17.06.08
8/08 11.12.2008	210/08	ØBS	Møte 17.09.08
8/08 11.12.2008	218/08	Oppsalhjemmet	Møte 06.10.08
1/09 09.02.2009	17/09	Manglerudhjemmet	Møte 28.10.08
1/09 09.02.2009	18/09	ØBS	Møte 02.12.08
2/09 23.03.2009	42/09	Oppsalhjemmet	Møte 09.12.08
2/09 23.03.2009	43/09	Manglerudhjemmet	Møte 17.12.08

Østensjø, 26. mars 2009

Knut Elgsaas(s) Inger Haagaas(s) Edna Thomassen(s)
Leder av tilsynsutvalg 2

30/09

OSLO KOMMUNE
BYDEL ØSTENSJØ
19 MAR 2009
200800259-16 UG
AVD. SAK AK 240.4

BYDEL ØSTENSJØ
TILSYNSUTVALG I

ÅRSRAPPORT 2008

Tilsynsutvalget har hatt følgende sammensetning:

Medlemmer:
Kari Paulsrud, leder
Elsa Halvorsen
Dag Omholt

Varamedlemmer:
Torkel Stene
Toril Høimyr
Jan Teslie

Oppnevning skjedde i april 2008. Utvalget startet derfor først sitt arbeid i mai 2008.

Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter
Det er gjennomført to tilsynsbesøk ved Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter. 8. mai ble det gjennomført et varslet og 17. september et uvarslet tilsyn.

Formålet tilsynsbesøket 8. mai var å bli kjent med institusjonene og institusjonssjef Rolf Gundersen orienterte om virksomheten. Det ble ikke foretatt besøk i avdelingene.

Uvarslet tilsyn 17. september skjedde i 2. etasje som har 32 beboere med ordinært langtidsopphold.

Vurdering av beboernes forhold, lokaler og utstyr.
Avdelingen er delt inn i 4 små enheter med hvert sitt oppholdsrom/ spisestue. Det er en del som har grader av demens. De beboere vi var i kontakt med ga uttrykk for at de var fornøyd med den omsorg og pleie de mottok.

Vurdering av personalmessige forhold.
Vårt inntrykk er at avdelingens største problem er å sikre kontinuitet i personalet. Avdelingen har svært høyt sykefravær. Dette fører til store belastninger på det gjenværende personalet og at beboerne må forholde seg til et stort antall personer.

Det kan synes som legedekning og dekningen av tjenester fra fysio- og ergoterapeut bør styrkes.

Langerud sykehjem
Det er gjennomført to tilsynsbesøk ved Langerud sykehjem. 25. august ble det gjennomført et varslet og 15. oktober et uvarslet tilsyn.

Sykehjemmet har vært gjennom et omfattende ombyggings- og rehabiliteringsprosjekt og beboerne flyttet inn i juni.

Formålet tilsynsbesøket 25. august var å bli kjent med institusjonene og institusjonssjef Institusjonsleder Bente S. Sæve og hennes medarbeidere orienterte om virksomheten. Tilsynsutvalget foretok ikke besøk i avdelingene ved dette første møte, men hadde en kort omvisning i enkelte etasjer.

Etter rehabiliteringen fremstår både fellesarealer og pasientrom som lyse, hyggelige og praktiske

Uvarslet tilsyn 15. oktober skjedde i 4. etasje, der det er 36 enerom, hvorav 16 somatiske plasser og 20 for korttidsopphold/rehabilitering.

Vurdering av beboernes forhold, lokaler og utstyr.
De fleste beboere ga uttrykk for at de var fornøyd med den omsorg og pleie de mottok.

Flere pasienter savnet aktiviteter, spesielt at ikke alle fikk tilbud i treningssenteret og muligheter til å være ute i frisk luft og det ble også fremhevet som et savn.

Det ble opplyst at klær av og til blir borte og at beboere har ikke anledning til å oppbevare penger på rommene. Innkjøp må ordnes av pårørende. Det kan se ut til at det her er et forbedringspotensiale.

Vurdering av personalmessige forhold.
Arbeidsbelastningen på sykepleiere og det øvrige personale har økt de siste årene. Legekapasiteten er også for knapp.

Kjernehuset dagsenter
Det er gjennomført to tilsynsbesøk ved Kjernehuset dagsenter
26. juni ble det gjennomført et varslet og 15. oktober et uvarslet tilsyn.

Formålet tilsynsbesøket 26. juni var å bli kjent med virksomheten.
og leder Åse Elvestad og representanter for bydelen orienterte om virksomheten.

Institusjonen er dagsenter for voksne utviklingshemmede brukere. Det er 4 til stede hver dag i tiden 9 – 14.30. Tirsdag og torsdag kommer 4 – 5 ekstra brukere og er der i 4 timer

Inntrykket er at virksomheten drives i en rolig, varm atmosfære der brukerne er godt ivaretatt.

Lokalene er hensiktsmessige og rommene er rene og ryddige. Det er påpekt at ventilasjonen rommet som brukes som stillerom må forbedres. Det er også uttrykt bekymring for inngangspartiet som ikke er skjermet for trafikken utenfor.

Oslo, 3. mars 2009

.....
Kari Paulsrud

.....
Elsa Halvorsen

.....
Dag Omholt